

Πρὸς Κορινθίους Β

Παῦλος ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ Τιμόθεος¹ **1**

ὁ ἀδελφός, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ οὕσῃ ἐν Κορίνθῳ,² σὺν τοῖς

ἀγίοις πᾶσιν τοῖς οὕσιν ἐν ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ·³ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ **2**

θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ. Εὐλογητὸς⁴ ὁ θεὸς καὶ **3**

πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν⁵ καὶ

θεὸς πάσης παρακλήσεως,⁶ ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει **4**

ἡμῶν, εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει, διὰ

τῆς παρακλήσεως⁶ ἧς παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ θεοῦ. Ὅτι **5**

καθὼς περισσεύει τὰ παθήματα⁷ τοῦ χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτως διὰ τοῦ

χριστοῦ περισσεύει καὶ ἡ παράκλησις⁶ ἡμῶν. Εἴτε δὲ θλιβόμεθα,⁸ **6**

ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως⁶ καὶ σωτηρίας, τῆς ἐνεργουμένης⁹ ἐν

ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων⁷ ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν· καὶ ἡ

ἐλπίς ἡμῶν βεβαία¹⁰ ὑπὲρ ὑμῶν· εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς

ὑμῶν παρακλήσεως⁶ καὶ σωτηρίας· εἰδότες ὅτι ὥσπερ κοινωνοί¹¹ ἐστε **7**

τῶν παθημάτων,⁷ οὕτως καὶ τῆς παρακλήσεως.⁶ Οὐ γὰρ θέλομεν **8**

ὑμᾶς ἀγνοεῖν,¹² ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς θλίψεως ἡμῶν τῆς γενομένης ἡμῖν

ἐν τῇ Ἀσίᾳ,¹³ ὅτι καθ' ὑπερβολὴν¹⁴ ἐβαρῆθημεν¹⁵ ὑπὲρ δύναμιν,

ὥστε ἐξαπορηθῆναι¹⁶ ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν. Ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ **9**

¹ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ² Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ³ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ⁴ εὐλογητός, well spoken of, blessed. ⁵ οἰκτιρμός, οὔ, ὁ, compassion, pity. ⁶ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ⁷ πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ⁸ θλίβω, press, oppress. ⁹ ἐνεργέω, work, effect. ¹⁰ βέβαιος, firm, secure. ¹¹ κοινωνός, οὔ, ὁ, partner, sharer. ¹² ἀγνοέω, not know, be unaware. ¹³ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁴ ὑπερβολή, ἡς, ἡ, excess, superiority. ¹⁵ βαρέω, burden, weigh down. ¹⁶ ἐξαπορέομαι, despair, am utterly without resource.

ἀπόκριμα¹ τοῦ θανάτου ἐσχήκαμεν, ἵνα μὴ πεποιθότες ὦμεν ἐφ'
 ἑαυτοῖς ἀλλ' ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ ἐγείροντι τοὺς νεκρούς· ὃς ἐκ τηλικούτου 10
 θανάτου ἐρρύσατο³ ἡμᾶς καὶ ρύεται,³ εἰς ὃν ἠλπίκαμεν ὅτι καὶ ἔτι
 ρύσεται,³ συννυπουργούντων⁴ καὶ ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῇ δεήσει,⁵ ἵνα ἐκ 11
 πολλῶν προσώπων τὸ εἰς ἡμᾶς χάρισμα⁶ διὰ πολλῶν εὐχαριστηθῇ
 ὑπὲρ ὑμῶν.

Ἡ γὰρ καύχησις⁷ ἡμῶν αὕτη ἐστίν, τὸ μαρτύριον⁸ τῆς συνειδήσεως 12
 ἡμῶν, ὅτι ἐν ἀπλότητι⁹ καὶ εἰλικρινείᾳ¹⁰ θεοῦ, οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ¹¹
 ἀλλ' ἐν χάριτι θεοῦ, ἀνεστράφημεν¹² ἐν τῷ κόσμῳ, περισσοτέρως¹³
 δὲ πρὸς ὑμᾶς. Οὐ γὰρ ἄλλα γράφομεν ὑμῖν, ἀλλ' ἣ ἂν ἀναγινώσκετε ἢ 13
 καὶ ἐπιγινώσκετε, ἐλπίζω δὲ ὅτι καὶ ἕως τέλους ἐπιγνώσεσθε· καθὼς 14
 καὶ ἐπέγνωτε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους, ὅτι καύχημα¹⁴ ὑμῶν ἐσμέν, καθάπερ
 καὶ ὑμεῖς ἡμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ.

Καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθήσει¹⁶ ἐβουλόμην ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς τὸ πρότερον,¹⁷ 15
 ἵνα δευτέραν χάριν ἔχητε· καὶ δι' ὑμῶν διελθεῖν εἰς Μακεδονίαν,¹⁸ 16
 καὶ πάλιν ἀπὸ Μακεδονίας¹⁸ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὑφ' ὑμῶν
 προπεμφθῆναι¹⁹ εἰς τὴν Ἰουδαίαν. Τοῦτο οὖν βουλευόμενος,²⁰ μήτι²¹ 17
 ἄρα²² τῇ ἐλαφρίᾳ²³ ἐχρησάμην;²⁴ Ἡ δὲ βουλεύομαι,²⁰ κατὰ σάρκα

¹ ἀπόκριμα, τος, τό, sentence, decision. ² τηλικούτος, so great, so large. ³ ρύομαι, rescue, save. ⁴ συννυργέω, join in helping, help together. ⁵ δέησις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ⁶ χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ⁷ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ⁸ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ⁹ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ¹⁰ εἰλικρίνεια, ας, ἡ, sincerity, purity of motive. ¹¹ σαρκικός, fleshly, carnal. ¹² ἀναστρέφω, return, live. ¹³ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ¹⁴ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ¹⁵ καθάπερ, even as, just as. ¹⁶ πεποίθησις, εως, ἡ, confidence, trust. ¹⁷ πρότερον, formerly, before. ¹⁸ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹⁹ προπέμπω, send before, send forth. ²⁰ βουλεύω, deliberate, take counsel. ²¹ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ²² ἄρα, so? (introduces a question). ²³ ἐλαφρία, ας, ἡ, vacillation, levity. ²⁴ χρᾶμαι, use, make use of.

βουλευόμεαι,¹ ἵνα ἤ παρ' ἐμοὶ τὸ Ναί, ναὶ καὶ τὸ Οὐ, οὐ; Πιστὸς δὲ ὁ 18
 θεός, ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς οὐκ ἐγένετο Ναὶ καὶ οὐ. Ὁ γὰρ 19
 τοῦ θεοῦ υἱὸς Ἰησοῦς χριστὸς ὁ ἐν ὑμῖν δι' ἡμῶν κηρυχθεὶς, δι' ἐμοῦ
 καὶ Σιλουανοῦ² καὶ Τιμοθέου,³ οὐκ ἐγένετο Ναὶ καὶ Οὐ, ἀλλὰ Ναὶ
 ἐν αὐτῷ γέγονεν. Ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ Ναί, καὶ ἐν 20
 αὐτῷ τὸ Ἀμήν, τῷ θεῷ πρὸς δόξαν δι' ἡμῶν. Ὁ δὲ βεβαιῶν⁴ ἡμᾶς 21
 σὺν ὑμῖν εἰς χριστόν, καὶ χρίσας⁵ ἡμᾶς, θεός: ὁ καὶ σφραγισάμενος⁶ 22
 ἡμᾶς, καὶ δοὺς τὸν ἀρραβῶνα⁷ τοῦ πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν.

Ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν, ὅτι 23
 φειδόμενος⁸ ὑμῶν οὐκέτι ἤλθον εἰς Κόρινθον.⁹ Οὐχ ὅτι κυριεύομεν¹⁰ 24
 ὑμῶν τῆς πίστεως, ἀλλὰ συνεργοί¹¹ ἐσμεν τῆς χαρᾶς ὑμῶν: τῇ γὰρ
 πίστει ἐστήκατε.

Ἐκρίνα δὲ ἐμαυτῷ τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν ἐν λύπῃ¹² πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν. Εἰ 2
 γὰρ ἐγὼ λυπῶ¹³ ὑμᾶς, καὶ τίς ἐστὶν ὁ εὐφραίνων¹⁴ με, εἰ μὴ ὁ
 λυπούμενος¹³ ἐξ ἐμοῦ; Καὶ ἔγραψα ὑμῖν τοῦτο αὐτό, ἵνα μὴ ἐλθὼν 3
 λύπην¹² ἔχω ἀφ' ὧν ἔδει με χαίρειν, πεποιθὼς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς, ὅτι ἡ
 ἐμὴ χαρὰ πάντων ὑμῶν ἐστίν. Ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως καὶ συνοχῆς¹⁵ 4
 καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δακρύων,¹⁶ οὐχ ἵνα λυπηθῇτε,¹³

¹ βουλευώ, deliberate, take counsel. ² Σιλουανός, οὐ, ὁ, Silvanus. ³ Τιμόθεος, οὐ, ὁ, Timothy. ⁴ βεβαιώ, confirm, secure. ⁵ χρίω, anoint. ⁶ σφραγίζω, seal, set a seal upon. ⁷ ἀρραβών, ὦνος, ὁ, earnest, pledge. ⁸ φείδομαι, spare, abstain. ⁹ Κόρινθος, οὐ, ἡ, Corinth. ¹⁰ κυριεύω, be lord over, rule. ¹¹ συνεργός, οὐ, ὁ, fellow worker. ¹² λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ¹³ λυπέω, grieve, pain. ¹⁴ εὐφραίνω, rejoice, cheer. ¹⁵ συνοχή, ἧς, ἡ, dismay, anguish. ¹⁶ δάκρυον, οὐ, τό, teardrop, a tear.

ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε ἣν ἔχω περισσοτέρως¹ εἰς ὑμᾶς.

Εἰ δέ τις λελύπηκεν,² οὐκ ἐμέ λελύπηκεν,² ἀλλὰ ἀπὸ μέρους – ἵνα μὴ 5

ἐπιβαρῶ³ – πάντας ὑμᾶς. Ἰκανὸν τῷ τοιούτῳ ἡ ἐπιτιμία⁴ αὕτη ἡ ὑπὸ 6

τῶν πλειόνων: ὥστε τοῦναντίον⁵ μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι⁶ καὶ 7

παρακαλέσαι, μήπως⁷ τῇ περισσοτέρᾳ⁸ λύτῃ⁹ καταποθῇ¹⁰ ὁ τοιοῦτος.

Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι¹¹ εἰς αὐτὸν ἀγάπην. Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ 8

ἔγραψα, ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν¹² ὑμῶν, εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί¹³ ἐστε. Ὡ 10

δέ τι χαρίζεσθε,⁶ καὶ ἐγώ: καὶ γὰρ ἐγὼ εἴ τι κεχάρισμαι,⁶ ὧ

κεχάρισμαι,⁶ δι' ὑμᾶς ἐν προσώπῳ χριστοῦ, ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶμεν 11

ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ: οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα¹⁵ ἀγνοοῦμεν.¹⁶

Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τρωάδα¹⁷ εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, καὶ θύρας 12

μοι ἀνεωγμένης ἐν κυρίῳ, οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν¹⁸ τῷ πνεύματί μου, τῷ 13

μὴ εὑρεῖν με Τίτον¹⁹ τὸν ἀδελφόν μου: ἀλλὰ ἀποταξάμενος²⁰ αὐτοῖς

ἐξῆλθον εἰς Μακεδονίαν.²¹ Τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ πάντοτε 14

θριαμβεύοντι²² ἡμᾶς ἐν τῷ χριστῷ, καὶ τὴν ὁσμὴν²³ τῆς γνώσεως²⁴

αὐτοῦ φανεροῦντι δι' ἡμῶν ἐν παντὶ τόπῳ. Ὅτι χριστοῦ εὐωδία²⁵ 15

ἐσμὲν τῷ θεῷ ἐν τοῖς σωζομένοις καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις: οἷς μὲν 16

ὁσμὴ²³ θανάτου εἰς θάνατον, οἷς δὲ ὁσμὴ²³ ζωῆς εἰς ζωὴν. Καὶ πρὸς

¹ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ² λυπέω, grieve, pain. ³ ἐπιβαρέω, burden weigh down, burden. ⁴ ἐπιτιμία, ας, ἡ, punishment. ⁵ τοῦναντίον, on the contrary. ⁶ χαρίζομαι, give freely, forgive. ⁷ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ⁸ περισσός, excessive, abundant. ⁹ λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ¹⁰ καταπίνω, drink down, swallow. ¹¹ κυρῶ, confirm, ratify. ¹² δοκιμή, ης, ἡ, proof, approval. ¹³ ὑπήκοος, obedient, listening to. ¹⁴ πλεονεκτέω, take advantage, take advantage of. ¹⁵ νόημα, τος, τό, thought, mind. ¹⁶ ἀγνοέω, not know, be unaware. ¹⁷ Τρωάς, ἄδος, ἡ, Troas. ¹⁸ ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ¹⁹ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ²⁰ ἀποτάσσομαι, set apart, take leave of. ²¹ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ²² θριαμβεύω, lead in a triumphal procession. ²³ ὁσμὴ, ης, ἡ, smell, aroma. ²⁴ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ²⁵ εὐωδία, ας, ἡ, fragrance, sweet smell.

ταῦτα τίς ἱκανός; Οὐ γάρ ἐσμεν ὡς οἱ λοιποί, καπηλεύοντες¹ τὸν 17
 λόγον τοῦ θεοῦ: ἀλλ' ὡς ἐξ εἰλικρινείας,² ἀλλ' ὡς ἐκ θεοῦ,
 κατενώπιον³ τοῦ θεοῦ, ἐν χριστῷ λαλοῦμεν.

Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν;⁴ Εἰ μὴ χρήζομεν,⁵ ὥς τινες, 3
 συστατικῶν⁶ ἐπιστολῶν⁷ πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐξ ὑμῶν συστατικῶν;⁶ Ἡ 2
 ἐπιστολὴ⁷ ἡμῶν ὑμεῖς ἐστέ, ἐγγεγραμμένη⁸ ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν,
 γνωσκομένη καὶ ἀναγνωσκομένη ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων: 3
 φανερούμενοι ὅτι ἐστὲ ἐπιστολὴ⁷ χριστοῦ διακονηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν,
 ἐγγεγραμμένη⁸ οὐ μέλανι,⁹ ἀλλὰ πνεύματι θεοῦ ζώντος, οὐκ ἐν
 πλαξίν¹⁰ λιθίναις,¹¹ ἀλλ' ἐν πλαξίν¹⁰ καρδίαις σαρκίναίς.¹² 4
 Πεποιθήσιν¹³ δὲ τοιαύτην ἔχομεν διὰ τοῦ χριστοῦ πρὸς τὸν θεόν: οὐχ 5
 ὅτι ἱκανοὶ ἐσμεν ἅφ' ἑαυτῶν λογίσασθαι τι ὡς ἐξ ἑαυτῶν, ἀλλ' ἡ
 ἱκανότης¹⁴ ἡμῶν ἐκ τοῦ θεοῦ: ὅς καὶ ἱκάνωσεν¹⁵ ἡμᾶς διακόνους 6
 καινῆς διαθήκης, οὐ γράμματος,¹⁶ ἀλλὰ πνεύματος: τὸ γὰρ γράμμα¹⁶
 ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ.¹⁷ Εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ θανάτου ἐν 7
 γράμμασιν,¹⁶ ἐντετυπωμένη¹⁸ ἐν λίθοις, ἐγενήθη ἐν δόξῃ, ὥστε μὴ
 δύνασθαι ἀτενίσαι¹⁹ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον Μωϋσέως
 διὰ τὴν δόξαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ, τὴν καταργουμένην,²⁰ πῶς οὐχὶ 8
 μᾶλλον ἡ διακονία τοῦ πνεύματος ἔσται ἐν δόξῃ; Εἰ γὰρ ἡ διακονία 9

¹ καπηλεύω, trade in, peddle. ² εἰλικρίνεια, ας, ἡ, sincerity, purity of motive. ³ κατενώπιον, before, in the presence of (gen). ⁴ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ⁵ χρήζω, need, have need of. ⁶ συστατικός, commendatory. ⁷ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ⁸ ἐγγράφω, inscribe, write. ⁹ μέλαν, ink. ¹⁰ πλάξ, πλακός, ἡ, tablet, table. ¹¹ λίθινος, of stone, made of stone. ¹² σάρκινος, of the flesh, fleshly. ¹³ πεποιθήσις, εως, ἡ, confidence, trust. ¹⁴ ἱκανότης, ητος, ἡ, fitness, sufficiency. ¹⁵ ἱκάνω, make sufficient, qualify. ¹⁶ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ¹⁷ ζωοποιέω, make alive, make to live. ¹⁸ ἐντυπώω, carve, impress. ¹⁹ ἀτενίζω, gaze, stare. ²⁰ καταργέω, make ineffective, abolish.

τῆς κατακρίσεως¹ δόξα, πολλῶ μᾶλλον περισσεύει ἢ διακονία τῆς
δικαιοσύνης ἐν δόξῃ. Καὶ γὰρ οὐ δεδόξασται τὸ δεδοξασμένον ἐν 10
τούτῳ τῷ μέρει, ἔνεκεν² τῆς ὑπερβαλλούσης³ δόξης. Εἰ γὰρ τὸ 11
καταργούμενον,⁴ διὰ δόξης, πολλῶ μᾶλλον τὸ μένον, ἐν δόξῃ.

Ἔχοντες οὖν τοιαύτην ἐλπίδα, πολλῇ παρρησίᾳ χρώμεθα:⁵ καὶ οὐ 12
καθάπερ⁶ Μωϋσῆς ἐτίθει κάλυμμα⁷ ἐπὶ τὸ πρόσωπον ἑαυτοῦ, πρὸς
τὸ μὴ ἀτενίσαι⁸ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ τέλος τοῦ καταργουμένου:⁴ 14
ἀλλ' ἐπωρώθη⁹ τὰ νοήματα¹⁰ αὐτῶν: ἄχρι γὰρ τῆς σήμερον τὸ αὐτὸ
κάλυμμα⁷ ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει¹¹ τῆς παλαιᾶς¹² διαθήκης μένει μὴ
ἀνακαλυπτόμενον,¹³ ὃ τι ἐν χριστῷ καταργεῖται.⁴ Ἀλλ' ἕως σήμερον, 15
ἡνίκα¹⁴ ἀναγινώσκεται Μωϋσῆς, κάλυμμα⁷ ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν
κεῖται.¹⁵ Ἡνίκα¹⁴ δ' ἂν ἐπιστρέψῃ πρὸς κύριον, περιαιρεῖται¹⁶ τὸ 16
κάλυμμα.⁷ Ὁ δὲ κύριος τὸ πνεῦμά ἐστιν: οὗ¹⁷ δὲ τὸ πνεῦμα κυρίου, 17
ἐκεῖ ἐλευθερία.¹⁸ Ἡμεῖς δὲ πάντες, ἀνακαλυμμένῳ¹³ προσώπῳ τὴν 18
δόξαν κυρίου κατοπτρίζομενοι,¹⁹ τὴν αὐτὴν εἰκόνα²⁰
μεταμορφούμεθα²¹ ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ⁶ ἀπὸ κυρίου
πνεύματος.

¹ κατάκρισις, εως, ἡ, condemnation, act of condemnation. ² ἔνεκεν, for the sake of, on account of. ³ ὑπερβάλλω, go beyond, surpass. ⁴ καταργέω, make ineffective, abolish. ⁵ χράσθαι, use, make use of. ⁶ καθάπερ, even as, just as. ⁷ κάλυμμα, τος, τό, covering, veil. ⁸ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁹ παρώω, harden, render callous. ¹⁰ νόημα, τος, τό, thought, mind. ¹¹ ἀνάγνωσις, εως, ἡ, reading. ¹² παλαιός, old, ancient. ¹³ ἀνακαλύπτω, uncover, unveil. ¹⁴ ἡνίκα, when, at which time. ¹⁵ κεῖμαι, lie, be laid. ¹⁶ περιαιρέω, cast off, take away. ¹⁷ οὗ, where, when. ¹⁸ ἐλευθερία, ας, ἡ, liberty, freedom. ¹⁹ κατοπτρίζομαι, show as in a mirror, mirror. ²⁰ εἰκὼν, όνος, ἡ, image, likeness. ²¹ μεταμορφόω, change the form, transform.

Διὰ τοῦτο ἔχοντες τὴν διακονίαν ταύτην, καθὼς ἡλεήθημεν,¹ οὐκ **4**
 ἐκκακοῦμεν·² ἀλλὰ ἀπειπάμεθα³ τὰ κρυπτὰ⁴ τῆς αἰσχύνης,⁵ μὴ **2**
 περιπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ⁶ μηδὲ δολοῦντες⁷ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ,
 ἀλλὰ τῇ φανερώσει⁸ τῆς ἀληθείας συνιστῶντες⁹ ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσαν
 συνείδησιν ἀνθρώπων ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Εἰ δὲ καὶ ἔστιν **3**
 κεκαλυμμένον¹⁰ τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν, ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις ἐστὶν
 κεκαλυμμένον·¹⁰ ἐν οἷς ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου ἐτύφλωσεν¹¹ τὰ **4**
 νοήματα¹² τῶν ἀπίστων,¹³ εἰς τὸ μὴ αὐγάσαι¹⁴ αὐτοῖς τὸν φωτισμὸν¹⁵
 τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης τοῦ χριστοῦ, ὅς ἐστιν εἰκὼν¹⁶ τοῦ θεοῦ. Οὐ **5**
 γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν, ἀλλὰ χριστὸν Ἰησοῦν κύριον· ἑαυτοὺς δὲ
 δούλους ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν. Ὅτι ὁ θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς **6**
 λάμψαι,¹⁷ ὃς ἔλαμψεν¹⁷ ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν¹⁵ τῆς
 γνώσεως¹⁸ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ χριστοῦ.

Ἔχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν¹⁹ τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις²⁰ σκεύεσιν,²¹ ἵνα ἡ **7**
 ὑπερβολὴ²² τῆς δυνάμεως ἡ τοῦ θεοῦ, καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν· ἐν παντὶ **8**
 θλιβόμενοι,²³ ἀλλ' οὐ στενοχωρούμενοι·²⁴ ἀπορούμενοι,²⁵ ἀλλ' οὐκ
 ἐξαπορούμενοι·²⁶ διωκόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι·²⁷ **9**
 καταβαλλόμενοι,²⁸ ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι· πάντοτε τὴν νέκρωσιν²⁹ **10**

¹ ἐλεέω, have mercy, pity. ² ἐκκακέω, am faint, am weary. ³ ἀπειπτον, speak out, renounce. ⁴ κρυπτός, hidden, secret. ⁵ αἰσχύνῃ, ης, ἡ, shame. ⁶ πανουργία, ας, ἡ, cleverness, craftiness. Trickery. ⁷ δολόω, falsify, adulterate. ⁸ φανέρωσις, εως, ἡ, disclosure, announcement. ⁹ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹⁰ καλύπτω, cover, veil. ¹¹ τυφλόω, blind, make blind. ¹² νόημα, τος, τό, thought, mind. ¹³ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ¹⁴ αὐγάζω, see, shine forth. ¹⁵ φωτισμός, οὔ, ὁ, enlightenment, light. ¹⁶ εἰκὼν, ὄνος, ἡ, image, likeness. ¹⁷ λάμπω, shine. ¹⁸ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ¹⁹ θησαυρός, οὔ, ὁ, storehouse, treasure. ²⁰ ὀστράκινος, made of earth or clay, made of earth. ²¹ σκεῦος, οὗς, τό, vessel, goods (plural). ²² ὑπερβολή, ἡς, ἡ, excess, superiority. ²³ θλίβω, press, oppress. ²⁴ στενοχωρέω, press upon, cramp. ²⁵ ἀπορέω, be at a loss, be perplexed. ²⁶ ἐξαπορέομαι, despair, am utterly without resource. ²⁷ ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. ²⁸ καταβάλλω, strike down, found. ²⁹ νέκρωσις, εως, ἡ, death, putting to death.

τοῦ κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες,¹ ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ
 Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῇ. Ἀεὶ² γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες εἰς 11
 θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ
 φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ³ σαρκὶ ἡμῶν. Ὡστε ὁ μὲν θάνατος ἐν ἡμῖν 12
 ἐνεργεῖται,⁴ ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν. Ἔχοντες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς 13
 πίστεως, κατὰ τὸ γεγραμμένον, Ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα, καὶ ἡμεῖς
 πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν· εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν κύριον 14
 Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς διὰ Ἰησοῦ ἐγερεῖ, καὶ παραστήσει σὺν ὑμῖν. Τὰ γὰρ 15
 πάντα δι' ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσασα⁵ διὰ τῶν πλειόνων τὴν
 εὐχαριστίαν⁶ περισσεύσῃ εἰς τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ.

Διὸ οὐκ ἐκκακοῦμεν,⁷ ἀλλ' εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται,⁸ 16
 ἀλλ' ὁ ἔσωθεν⁹ ἀνακαινοῦται¹⁰ ἡμέρα καὶ ἡμέρα. Τὸ γὰρ παραυτίκα¹¹ 17
 ἐλαφρόν¹² τῆς θλίψεως ἡμῶν καθ' ὑπερβολὴν¹³ εἰς ὑπερβολὴν¹³
 αἰώνιον βάρος¹⁴ δόξης κατεργάζεται¹⁵ ἡμῖν, μὴ σκοπούντων¹⁶ ἡμῶν 18
 τὰ βλεπόμενα, ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμενα· τὰ γὰρ βλεπόμενα
 πρόσκαιρα·¹⁷ τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα αἰώνια.

Οἶδαμεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος¹⁸ ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνους¹⁹ καταλυθῇ,²⁰ 5
 οἰκοδομῇ²¹ ἐκ θεοῦ ἔχομεν, οἰκίαν ἀχειροποίητον,²² αἰώνιον ἐν τοῖς

¹ περιφέρω, carry about, carry around. ² αἰεί, always, ever. ³ θνητός, subject to death, mortal. ⁴ ἐνεργέω, work, effect. ⁵ πλεονάζω, superabound, make to abound. ⁶ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ⁷ ἐκκακέω, am faint, am weary. ⁸ διαφθείρω, destroy utterly, spoil. ⁹ ἔσωθεν, from within, within. ¹⁰ ἀνακαινός, renew, amend. ¹¹ παραυτίκα, immediately, for the moment. ¹² ἐλαφρός, light, easy to bear. ¹³ ὑπερβολή, ἡς, ἡ, excess, superiority. ¹⁴ βάρος, οὗς, τό, burden, weight. ¹⁵ κατεργάζομαι, work out, produce. ¹⁶ σκοπέω, look at, contemplate. ¹⁷ πρόσκαιρος, temporary, passing. ¹⁸ ἐπίγειος, of the earth, earthly. ¹⁹ σκῆνος, οὗς, τό, tent, lodging. ²⁰ καταλύω, destroy, lodge. ²¹ οἰκοδομή, ἡς, ἡ, building, edification. ²² ἀχειροποίητος, not made with hands, not made by hand.

οὐρανοῖς. Καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στενάζομεν,¹ τὸ οἰκητήριον² ἡμῶν τὸ ἐξ³ 2
οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι⁴ ἐπιποθοῦντες· εἴγε⁵ καὶ ἐνδυσάμενοι⁶ οὐ³
γυμνοὶ⁷ εὐρεθησόμεθα. Καὶ γὰρ οἱ ὄντες ἐν τῷ σκῆνι⁸ στενάζομεν¹ 4
βαρούμενοι·⁹ ἐφ' ᾧ οὐ θέλομεν ἐκδύσασθαι,¹⁰ ἀλλ' ἐπενδύσασθαι,³
ἵνα καταποθῇ¹¹ τὸ θνητὸν¹² ὑπὸ τῆς ζωῆς. Ὁ δὲ κατεργασάμενος¹³ 5
ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο θεός, ὁ καὶ δοὺς ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα¹⁴ τοῦ
πνεύματος. Θαρροῦντες¹⁵ οὖν πάντοτε, καὶ εἰδότες ὅτι ἐνδημοῦντες¹⁶ 6
ἐν τῷ σώματι ἐκδημοῦμεν¹⁷ ἀπὸ τοῦ κυρίου – διὰ πίστεως γὰρ 7
περιπατοῦμεν, οὐ διὰ εἶδους¹⁸ – θαρροῦμεν¹⁵ δέ, καὶ εὐδοκοῦμεν¹⁹ 8
μᾶλλον ἐκδημῆσαι¹⁷ ἐκ τοῦ σώματος, καὶ ἐνδημῆσαι¹⁶ πρὸς τὸν
κύριον. Διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα,²⁰ εἴτε ἐνδημοῦντες,¹⁶ εἴτε 9
ἐκδημοῦντες,¹⁷ εὐάρεστοι²¹ αὐτῷ εἶναι. Τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς 10
φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος²² τοῦ χριστοῦ, ἵνα
κομίσηται²³ ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος, πρὸς ἃ ἔπραξεν, εἴτε
ἀγαθόν, εἴτε κακόν.

Εἰδότες οὖν τὸν φόβον τοῦ κυρίου ἀνθρώπους πείθομεν, θεῷ δὲ 11
πεφανερώμεθα· ἐλπίζω δὲ καὶ ἐν ταῖς συνειδήσεσιν ὑμῶν
πεφανερῶσθαι. Οὐ γὰρ πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνομεν²⁴ ὑμῖν, ἀλλὰ 12
ἀφορμὴν²⁵ διδόντες ὑμῖν καυχήματος²⁶ ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα ἔχητε πρὸς

¹ στενάζω, groan (internally), sigh deeply. ² οἰκητήριον, οὐ, τό, dwelling, habitation. ³ ἐπενδύομαι, put on over. ⁴ ἐπιποθέω, long for, strain after. ⁵ εἴγε, if indeed, seeing that. ⁶ ἐνδύω, put on, clothe. ⁷ γυμνός, naked, wearing only under-garments. ⁸ σκῆνος, οὐς, τό, tent, lodging. ⁹ βαρέω, burden, weigh down. ¹⁰ ἐκδύω, take off, put off. ¹¹ καταπίνω, drink down, swallow. ¹² θνητός, subject to death, mortal. ¹³ κατεργάζομαι, work out, produce. ¹⁴ ἀρραβών, ὄνος, ὁ, earnest, pledge. ¹⁵ θαρρέω, of good courage, have confidence. ¹⁶ ἐνδημέω, be at home, am at home. ¹⁷ ἐκδημέω, leave, be absent. ¹⁸ εἶδος, οὐς, τό, form, sight. ¹⁹ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ²⁰ φιλοτιμέομαι, have as an ambition, aspire to. ²¹ εὐάρεστος, well-pleasing, acceptable. ²² βῆμα, τος, τό, judgment seat. ²³ κομίζω, receive, bring. ²⁴ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ²⁵ ἀφορμή, ἡς, ἡ, occasion, opportunity. ²⁶ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting.

τοὺς ἐν προσώπῳ καυχωμένους καὶ οὐ καρδία. Εἴτε γὰρ ἐξέστημεν,¹ 13
 θεῷ: εἴτε σωφρονοῦμεν,² ὑμῖν. Ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ χριστοῦ συνέχει³ 14
 ἡμᾶς, κρίναντας τοῦτο, ὅτι εἰ εἷς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἄρα οἱ
 πάντες ἀπέθανον: καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι⁴ 15
 ἑαυτοῖς ζῶσιν, ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι. Ὡστε 16
 ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν οὐδένα οἶδαμεν κατὰ σάρκα: εἰ δὲ καὶ ἐγνώκαμεν
 κατὰ σάρκα χριστόν, ἀλλὰ νῦν οὐκέτι γινώσκομεν. Ὡστε εἴ τις ἐν 17
 χριστῷ, καινὴ κτίσις:⁵ τὰ ἀρχαῖα⁶ παρῆλθεν,⁷ ἰδοὺ, γέγονεν καινὰ τὰ
 πάντα. Τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ, τοῦ καταλλάξαντος⁸ ἡμᾶς ἑαυτῷ 18
 διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν τῆς καταλλαγῆς:⁹ 19
 ὥς ὅτι θεὸς ἦν ἐν χριστῷ κόσμον καταλλάσσω⁸ ἑαυτῷ, μὴ
 λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα¹⁰ αὐτῶν, καὶ θέμενος ἐν ἡμῖν
 τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς.⁹
 Ὑπὲρ χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν,¹¹ ὥς τοῦ θεοῦ παρακαλοῦντος δι' 20
 ἡμῶν: δεόμεθα¹² ὑπὲρ χριστοῦ, καταλλάγητε⁸ τῷ θεῷ. Τὸν γὰρ μὴ 21
 γνόντα ἁμαρτίαν, ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς
 γενώμεθα δικαιοσύνη θεοῦ ἐν αὐτῷ.

¹ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ² σωφρονέω, be of sound mind, judgment. ³ συνέχω, hold fast, oppress. ⁴ μηκέτι, no longer. ⁵ κτίσις, εως, ἡ, creation, creature. ⁶ ἀρχαῖος, old, ancient. ⁷ παρέρχομαι, pass by, go by. ⁸ καταλλάσσω, reconcile. ⁹ καταλλαγῆ, ἡς, ἡ, reconciliation. ¹⁰ παράπτωμα, τος, τό, trespass, falling away. ¹¹ πρεσβεύω, be an ambassador, am aged. ¹² δέομαι, ask, request.

Συνεργοῦντες¹ δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ εἰς κενὸν² τὴν χάριν τοῦ θεοῦ **6**
 δέξασθαι ὑμᾶς – λέγει γάρ, Καιρῷ δεκτῷ³ ἐπήκουσά⁴ σου, καὶ ἐν **2**
 ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά⁵ σοι: ἰδοὺ, νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος,⁶ ἰδοὺ,
 νῦν ἡμέρα σωτηρίας – μηδεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες προσκοπήν,⁷ ἵνα **3**
 μὴ μωμηθῇ⁸ ἡ διακονία: ἀλλ’ ἐν παντὶ συνιστῶντες⁹ ἑαυτοὺς ὡς **4**
 θεοῦ διάκονοι, ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις,¹⁰ ἐν
 στενοχωρίαις,¹¹ ἐν πληγαῖς,¹² ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀκαταστασίαις,¹³ ἐν **5**
 κόποις,¹⁴ ἐν ἀγρυπνίαις,¹⁵ ἐν νηστείαις,¹⁶ ἐν ἀγνότητι,¹⁷ ἐν γνώσει,¹⁸ ἐν **6**
 μακροθυμίᾳ,¹⁹ ἐν χρηστότητι,²⁰ ἐν πνεύματι ἀγίῳ, ἐν ἀγάπῃ
 ἀνυποκρίτῳ,²¹ ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει θεοῦ, διὰ τῶν ὅπλων²² **7**
 τῆς δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν,²³ διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας,²⁴ **8**
 διὰ δυσφημίας²⁵ καὶ εὐφημίας:²⁶ ὡς πλάνοι²⁷ καὶ ἀληθεῖς:²⁸ ὡς **9**
 ἀγνοοῦμενοι,²⁹ καὶ ἐπιγινωσκόμενοι: ὡς ἀποθνήσκοντες, καὶ ἰδοὺ,
 ζῶμεν: ὡς παιδευόμενοι,³⁰ καὶ μὴ θανατούμενοι:³¹ ὡς λυπούμενοι,³² **10**
 ἀεὶ³³ δὲ χαίροντες: ὡς πτωχοί, πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες:³⁴ ὡς μηδὲν
 ἔχοντες, καὶ πάντα κατέχοντες.³⁵

¹ συνεργέω, work together. ² κενός, empty, vain. ³ δεκτός, acceptable, welcome. ⁴ ἐπακούω, hear, listen to. ⁵ βοηθέω, come to the aid of. ⁶ εὐπρόσδεκτος, acceptable, well-received. ⁷ προσκοπή, ἥς, ἡ, cause for offense. ⁸ μωμάομαι, find fault with, criticize. ⁹ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹⁰ ἀνάγκη, ἥς, ἡ, necessity, distress. ¹¹ στενοχωρία, ας, ἡ, difficulty, distress. ¹² πληγή, ἥς, ἡ, blow, wound. ¹³ ἀκαταστασία, ας, ἡ, disturbance, disorder. ¹⁴ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ¹⁵ ἀγρυπνία, ας, ἡ, sleeplessness, watching. ¹⁶ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ¹⁷ ἀγνότης, ἥτος, ἡ, purity, chastity. ¹⁸ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ¹⁹ μακροθυμία, ας, ἡ, long-suffering, patience. ²⁰ χρηστότης, ἥτος, ἡ, goodness, kindness. ²¹ ἀνυπόκριτος, sincere, without hypocrisy. ²² ὅπλον, ου, τό, tool, implement. ²³ ἀριστερός, left, on the left. ²⁴ ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace. ²⁵ δυσφημία, ας, ἡ, defamation, slander. ²⁶ εὐφημία, ας, ἡ, good report, commendation. ²⁷ πλάνος, deceiver, misleading. ²⁸ ἀληθής, true, unconcealed. ²⁹ ἀγνοέω, not know, be unaware. ³⁰ παιδεύω, teach, educate. ³¹ θανατόω, put to death, subdue. ³² λυπέω, grieve, pain. ³³ ἀεὶ, always, ever. ³⁴ πλουτίζω, enrich, make wealthy. ³⁵ κατέχω, hold back, hold fast.

Τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέωγεν πρὸς ὑμᾶς, Κορίνθιοι,¹ ἡ καρδία ἡμῶν 11
 πεπλάτυνται.² Οὐ στενοχωρεῖσθε³ ἐν ἡμῖν, στενοχωρεῖσθε³ δὲ ἐν τοῖς 12
 σπλάγχνοις⁴ ὑμῶν. Τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν⁵ – ὡς τέκνοις λέγω – 13
 πλατύνθητε² καὶ ὑμεῖς.

Μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες⁶ ἀπίστοις· τίς γὰρ μετοχὴ⁸ δικαιοσύνη καὶ 14
 ἀνομία;⁹ Τίς δὲ κοινωνία¹⁰ φωτὶ πρὸς σκότος; Τίς δὲ συμφώνησις¹¹ 15
 χριστῷ πρὸς Βελίαν;¹² Ἡ τίς μερίς¹³ πιστῷ μετὰ ἀπίστου;⁷ Τίς δὲ 16
 συγκατάθεσις¹⁴ ναῶ θεοῦ μετὰ εἰδώλων;¹⁵ Ὑμεῖς γὰρ ναὸς θεοῦ ἐστε
 ζώντος, καθὼς εἶπεν ὁ θεὸς ὅτι Ἐνοικήσω¹⁶ ἐν αὐτοῖς, καὶ
 ἐμπεριπατήσω·¹⁷ καὶ ἔσομαι αὐτῶν θεός, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι λαός. 17
 Διό, Ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ ἀφορίσθητε,¹⁸ λέγει κύριος, καὶ
 ἀκαθάρτου μὴ ἄπτεσθε· καὶ γὰρ εἰσδέξομαι¹⁹ ὑμᾶς, καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς 18
 πατέρα, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας,²⁰ λέγει κύριος
 παντοκράτωρ.²¹

Ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπητοί, καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς 7
 ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ²² σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες²³
 ἁγιωσύνην²⁴ ἐν φόβῳ θεοῦ.

¹ Κορίνθιος, ου, ὁ, Corinthian. ² πλατύνω, broaden, enlarge. ³ στενοχωρέω, press upon, cramp. ⁴ σπλάγχνα, ων, τά, bowels, compassion. ⁵ ἀντιμισθία, ας, ἡ, reward, recompense. ⁶ ἑτεροζυγέω, be unevenly yoked, be mismated. ⁷ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ⁸ μετοχή, ἡς, ἡ, sharing, partnership. ⁹ ἀνομία, ας, ἡ, lawlessness, iniquity. ¹⁰ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ¹¹ συμφώνησις, εως, ἡ, agreement, harmony. ¹² Βελιάρ, ὁ, Beliar. ¹³ μερίς, ἰδος, ἡ, part, portion. ¹⁴ συγκατάθεσις, εως, ἡ, agreement, union. ¹⁵ εἶδωλον, ου, τό, image, idol. ¹⁶ ἐνοικέω, dwell in, am settled in. ¹⁷ ἐμπεριπατέω, walk about, walk among. ¹⁸ ἀφορίζω, separate, set apart. ¹⁹ εἰσδέχομαι, receive, welcome. ²⁰ θυγάτηρ, τρος, ἡ, daughter. ²¹ παντοκράτωρ, ορος, ὁ, ruler of all, Almighty. ²² μολυσμός, οὔ, ὁ, defilement, staining. ²³ ἐπιτελέω, complete, perform. ²⁴ ἁγιωσύνη, ης, ἡ, holiness, holy or sanctified state.

Χωρήσατε¹ ἡμᾶς· οὐδένα ἡδικήσαμεν,² οὐδένα ἐφθείραμεν,³ οὐδένα²
ἐπλεονεκτήσαμεν.⁴ Οὐ πρὸς κατάκρισιν⁵ λέγω· προείρηκα⁶ γάρ, ὅτι³
ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἐστὲ εἰς τὸ συναποθανεῖν⁷ καὶ συζῆν.⁸ Πολλή⁴
μοι παρρησία πρὸς ὑμᾶς, πολλή μοι καύχησις⁹ ὑπὲρ ὑμῶν·
πεπλήρωμαι τῇ παρακλήσει,¹⁰ ὑπερπερισσεύομαι¹¹ τῇ χαρᾷ ἐπὶ πάσῃ
τῇ θλίψει ἡμῶν.

Καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς Μακεδονίαν¹² οὐδεμίαν ἔσχηκεν ἄνεσιν¹³ ἡ⁵
σὰρξ ἡμῶν, ἀλλ' ἐν παντὶ θλιβόμενοι·¹⁴ ἔξωθεν¹⁵ μάχαι,¹⁶ ἔσωθεν¹⁷
φόβοι. Ἀλλ' ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς¹⁸ παρεκάλεσεν ἡμᾶς, ὁ⁶
θεός, ἐν τῇ παρουσίᾳ¹⁹ Τίτου·²⁰ οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ¹⁹ αὐτοῦ,⁷
ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει¹⁰ ἣ παρεκλήθη ἐφ' ὑμῖν, ἀναγγέλλων²¹
ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἐπιπόθησιν,²² τὸν ὑμῶν ὀδυρμόν,²³ τὸν ὑμῶν ζῆλον²⁴
ὑπὲρ ἐμοῦ, ὥστε με μᾶλλον χαρῆναι. Ὅτι εἰ καὶ ἐλύπησα²⁵ ὑμᾶς ἐν⁸
τῇ ἐπιστολῇ,²⁶ οὐ μεταμέλομαι,²⁷ εἰ καὶ μετεμελόμην·²⁷ βλέπω γὰρ
ὅτι ἡ ἐπιστολὴ²⁶ ἐκείνη, εἰ καὶ πρὸς ὥραν, ἐλύπησεν²⁵ ὑμᾶς. Νῦν⁹
χαίρω, οὐχ ὅτι ἐλυπήθητε,²⁵ ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε²⁵ εἰς μετάνοιαν·²⁸
ἐλυπήθητε²⁵ γὰρ κατὰ θεόν, ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε²⁹ ἐξ ἡμῶν. Ἡ¹⁰
γὰρ κατὰ θεὸν λύπη³⁰ μετάνοιαν²⁸ εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον³¹

¹χωρέω, make room for, hold. ²ἀδικέω, do wrong, harm. ³φθείρω, destroy, corrupt. ⁴πλεονεκτέω, take advantage, take advantage of. ⁵κατάκρισις, εως, ἡ, condemnation, act of condemnation. ⁶προλέγω, say beforehand, forewarn. ⁷συναποθνήσκω, die with, die together with. ⁸συζάω, live with, live together with. ⁹καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ¹⁰παρακλήσις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹¹ὑπερπερισσεύω, abound much more, abound exceedingly. ¹²Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹³ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ¹⁴θλίβω, press, oppress. ¹⁵ἔξωθεν, from without, outside (gen). ¹⁶μάχη, ης, ἡ, fight, conflict. ¹⁷ἔσωθεν, from within, within. ¹⁸ταπεινός, humble, downcast. ¹⁹παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ²⁰Τίτος, ου, ὁ, Titus. ²¹ἀναγγέλλω, announce, report. ²²ἐπιπόθησις, εως, ἡ, longing, eager longing. ²³ὀδυρμός, οῦ, ὁ, lamentation, mourning. ²⁴ζῆλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ²⁵λυπέω, grieve, pain. ²⁶ἐπιστολή, ἥς, ἡ, letter, dispatch. ²⁷μεταμέλομαι, regret, repent. ²⁸μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ²⁹ζημιόω, suffer loss, inflict loss upon. ³⁰λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ³¹ἀμεταμέλητος, without regret, not to be repented of.

κατεργάζεται¹· ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη² θάνατον κατεργάζεται.¹ Ἴδου 11
 γάρ, αὐτὸ τοῦτο, τὸ κατὰ θεὸν λυπηθῆναι³ ὑμᾶς, πόσῃ⁴
 κατειργάσατο¹ ὑμῖν σπουδὴν,⁵ ἀλλὰ ἀπολογία⁶, ἀλλὰ ἀγανάκτησιν,⁷
 ἀλλὰ φόβον, ἀλλὰ ἐπιπόθησιν,⁸ ἀλλὰ ζῆλον,⁹ ἀλλὰ ἐκδίκησιν.¹⁰ Ἐν
 παντὶ συνεστήσατε¹¹ ἑαυτοὺς ἀγνοῦς¹² εἶναι ἐν τῷ πράγματι.¹³ Ἄρα εἰ 12
 καὶ ἔγραψα ὑμῖν, οὐχ εἵνεκεν¹⁴ τοῦ ἀδικήσαντος,¹⁵ οὐδὲ εἵνεκεν¹⁴ τοῦ
 ἀδικηθέντος,¹⁵ ἀλλ' εἵνεκεν¹⁴ τοῦ φανερωθῆναι τὴν σπουδὴν⁵ ὑμῶν
 τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Διὰ τοῦτο 13
 παρακεκλήμεθα.

Ἐπὶ δὲ τῇ παρακλήσει¹⁶ ὑμῶν περισσοτέρως¹⁷ μᾶλλον ἐχάρημεν ἐπὶ τῇ
 χαρᾷ Τίτου,¹⁸ ὅτι ἀναπέπαυται¹⁹ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν.
 Ὅτι εἴ τι αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν κεκαύχημαι, οὐ κατησχύνθη:²⁰ ἀλλ' ὥς 14
 πάντα ἐν ἀληθείᾳ ἐλαλήσαμεν ὑμῖν, οὕτως καὶ ἡ καύχησις²¹ ἡμῶν ἡ
 ἐπὶ Τίτου¹⁸ ἀλήθεια ἐγενήθη. Καὶ τὰ σπλάγχνα²² αὐτοῦ 15
 περισσοτέρως¹⁷ εἰς ὑμᾶς ἐστίν, ἀναμιμνησκομένου²³ τὴν πάντων
 ὑμῶν ὑπακοήν,²⁴ ὥς μετὰ φόβου καὶ τρόμου²⁵ ἐδέξασθε αὐτόν. 16
 Χαίρω ὅτι ἐν παντὶ θαρρῶ²⁶ ἐν ὑμῖν.

¹ κατεργάζομαι, work out, produce. ² λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ³ λυπέω, grieve, pain. ⁴ πόσος, how many? how great? ⁵ σπουδή, ἥς, ἡ, haste, diligence. ⁶ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ⁷ ἀγανάκτησις, εως, ἡ, indignation. ⁸ ἐπιπόθησις, εως, ἡ, longing, eager longing. ⁹ ζῆλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ¹⁰ ἐκδίκησις, εως, ἡ, vengeance, vindication. ¹¹ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹² ἀγνός, pure, holy. ¹³ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ¹⁴ ἕνεκεν, for the sake of, on account of. ¹⁵ ἀδικέω, do wrong, harm. ¹⁶ παρακλήσις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹⁷ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ¹⁸ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ¹⁹ ἀναπαύω, refresh, take rest. ²⁰ κατασχύνω, put to shame, shame. ²¹ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ²² σπλάγχνα, ων, τά, bowels, compassion. ²³ ἀναμιμνήσκω, remind, remember. ²⁴ ὑπακοή, ἥς, ἡ, obedience. ²⁵ τρόμος, ου, ὁ, trembling, quaking. ²⁶ θαρρέω, of good courage, have confidence.

Γνωρίζομεν¹ δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δεδομένην ἐν **8**
ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Μακεδονίας·² ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ³ θλίψεως ἡ **2**
περισσεΐα⁴ τῆς χαρᾶς αὐτῶν καὶ ἡ κατὰ βάθους⁵ πτωχεΐα⁶ αὐτῶν
ἐπερίσσευσεν εἰς τὸν πλοῦτον⁷ τῆς ἀπλότητος⁸ αὐτῶν. Ὅτι κατὰ **3**
δύναμιν, μαρτυρῶ, καὶ ὑπὲρ δύναμιν αὐθαίρετοι,⁹ μετὰ πολλῆς **4**
παρακλήσεως¹⁰ δεόμενοι¹¹ ἡμῶν, τὴν χάριν καὶ τὴν κοινωνίαν¹² τῆς
διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους· καὶ οὐ καθὼς ἡλπίσαμεν, ἀλλ' ἑαυτοὺς **5**
ἔδωκαν πρῶτον τῷ κυρίῳ, καὶ ἡμῖν διὰ θελήματος θεοῦ εἰς τὸ **6**
παρακαλέσαι ἡμᾶς Τίτον,¹³ ἵνα καθὼς προενήρξατο,¹⁴ οὕτως καὶ
ἐπιτελέσῃ¹⁵ εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν χάριν ταύτην. Ἀλλ' ὥσπερ ἐν παντὶ **7**
περιρροεῖτε, πίστει, καὶ λόγῳ, καὶ γνώσει,¹⁶ καὶ πάσῃ σπουδῇ,¹⁷ καὶ
τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν ἀγάπῃ, ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι περισσεύητε. **8**
Οὐ κατ' ἐπιταγὴν¹⁸ λέγω, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐτέρων σπουδῆς¹⁷ καὶ τὸ τῆς
ὑμετέρας¹⁹ ἀγάπης γνήσιον²⁰ δοκιμάζων.²¹ Γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν **9**
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὅτι δι' ὑμᾶς ἐπτώχευσεν,²²
πλούσιος²³ ὢν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχεΐᾳ⁶ πλουτήσητε.²⁴ Καὶ **10**
γνώμην²⁵ ἐν τούτῳ δίδωμι· τοῦτο γὰρ ὑμῖν συμφέρει,²⁶ οἵτινες οὐ
μόνον τὸ ποιῆσαι ἀλλὰ καὶ τὸ θέλαιν προενήρξασθε¹⁴ ἀπὸ πέρυσι.²⁷ **11**
Νυνὶ²⁸ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτελέσατε,¹⁵ ὅπως, καθάπερ²⁹ ἡ προθυμία

¹γνωρίζω, make known, declare. ²Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ³δοκιμή, ἡς, ἡ, proof, approval. ⁴περισσεΐα, ας, ἡ, superfluity, surplus. ⁵βάθος, οὗς, τό, depth, deep. ⁶πτωχεΐα, ας, ἡ, poverty, beggary. ⁷πλοῦτος, οὗ, ὁ, wealth, riches. ⁸ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ⁹αὐθαίρετος, of one's own accord. ¹⁰παρακλήσις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹¹δέομαι, ask, request. ¹²κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ¹³Τίτος, οὗ, ὁ, Titus. ¹⁴προενάρχομαι, begin (beforehand), begin before. ¹⁵ἐπιτελέω, complete, perform. ¹⁶γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ¹⁷σπουδή, ἡς, ἡ, haste, diligence. ¹⁸ἐπιταγή, ἡς, ἡ, command, commandment. ¹⁹ὑμέτερος, your. ²⁰γνήσιος, genuine, true. ²¹δοκιμάζω, prove, approve. ²²πτωχεύω, be (extremely) poor, destitute. ²³πλούσιος, rich. ²⁴πλουτέω, be rich, become rich. ²⁵γνώμη, ης, ἡ, purpose, opinion. ²⁶συμφέρω, bring together, it is profitable. ²⁷πέρυσι, last year. ²⁸νυνί, now, already. ²⁹καθάπερ, even as, just as. ³⁰προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness.

τοῦ θέλαιν, οὕτως καὶ τὸ ἐπιτελέσαι¹ ἐκ τοῦ ἔχειν. Εἰ γὰρ ἡ προθυμία² 12
 πρόκειται,³ καθὼ⁴ ἐὰν ἔχη τις, εὐπρόσδεκτος,⁵ οὐ καθὼ⁴ οὐκ ἔχει. Οὐ 13
 γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις,⁶ ὑμῖν δὲ θλίψις· ἀλλ' ἐξ ἰσότητος,⁷ ἐν τῷ νῦν
 καιρῷ τὸ ὑμῶν περίσσευμα⁸ εἰς τὸ ἐκείνων ὑστέρημα,⁹ ἵνα καὶ τὸ 14
 ἐκείνων περίσσευμα⁸ γένηται εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα· ὅπως γένηται
 ἰσότης,⁷ καθὼς γέγραπται, Ὁ τὸ πολὺ, οὐκ ἐπλεόνασεν·¹⁰ καὶ ὁ τὸ 15
 ὀλίγον, οὐκ ἡλαττόνησεν.¹¹

Χάρις δὲ τῷ θεῷ τῷ διδόντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν¹² ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ 16
 καρδίᾳ Τίτου.¹³ Ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν¹⁴ ἐδέξατο, σπουδαιότερος¹⁵ 17
 δὲ ὑπάρχων, αὐθαίρετος¹⁶ ἐξήλθεν πρὸς ὑμᾶς. Συνεπέμψαμεν¹⁷ δὲ 18
 μετ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφόν, οὗ ὁ ἔπαινος¹⁸ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν
 τῶν ἐκκλησιῶν· οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ χειροτονηθεὶς¹⁹ ὑπὸ τῶν 19
 ἐκκλησιῶν συνέκδημος²⁰ ἡμῶν σὺν τῇ χάριτι ταύτῃ τῇ
 διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν πρὸς τὴν αὐτοῦ τοῦ κυρίου δόξαν καὶ
 προθυμίαν² ἡμῶν· στελλόμενοι²¹ τοῦτο, μή τις ἡμᾶς μωμήσῃται²² ἐν 20
 τῇ ἀδρότῃ²³ ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν· προνοοῦμενοι²⁴ 21
 καλὰ οὐ μόνον ἐνώπιον κυρίου ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον ἀνθρώπων. 22
 Συνεπέμψαμεν¹⁷ δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, ὃν ἐδοκιμάσαμεν²⁵ ἐν
 πολλοῖς πολλάκις²⁶ σπουδαῖον¹⁵ ὄντα, νυνὶ²⁷ δὲ πολὺ σπουδαιότερον,¹⁵

¹ ἐπιτελέω, complete, perform. ² προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ³ πρόκειται, be set before, be exhibited. ⁴ καθὼ, in so far as, as. ⁵ εὐπρόσδεκτος, acceptable, well-received. ⁶ ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ⁷ ἰσότης, ητος, ἡ, equality, fairness. ⁸ περίσσευμα, τος, τό, superfluity, abundance. ⁹ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ¹⁰ πλεονάζω, superabound, make to abound. ¹¹ ἡλαττόνέω, have less, have too little. ¹² σπουδή, ἡς, ἡ, haste, diligence. ¹³ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ¹⁴ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹⁵ σπουδαῖος, diligent, earnest. ¹⁶ αὐθαίρετος, of one's own accord. ¹⁷ συμπεμπω, send with, send along with. ¹⁸ ἔπαινος, ου, ὁ, praise, commendation. ¹⁹ χειροτονέω, choose, appoint. ²⁰ συνέκδημος, ου, ὁ, traveling companion, fellow traveler. ²¹ στέλλω, arrange, take care. ²² μωμάομαι, find fault with, criticize. ²³ ἀδρότης, ητος, ἡ, abundance, lavishness. ²⁴ προνοέω, provide for, have regard for. ²⁵ δοκιμάζω, prove, approve. ²⁶ πολλάκις, often, many times. ²⁷ νυνί, now, already.

πεποιθήσει¹ πολλῇ τῇ εἰς ὑμᾶς. Εἴτε ὑπὲρ Τίτου,² κοινωνὸς³ ἐμὸς 23
καὶ εἰς ὑμᾶς συνεργός·⁴ εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν, ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν,
δόξα χριστοῦ. Τὴν οὖν ἐνδείξιν⁵ τῆς ἀγάπης ὑμῶν, καὶ ἡμῶν 24
καυχήσεως⁶ ὑπὲρ ὑμῶν, εἰς αὐτοὺς ἐνδείξασθε⁷ εἰς πρόσωπον τῶν
ἐκκλησιῶν.

Περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους περισσόν⁸ μοί ἐστιν τὸ 9
γράφειν ὑμῖν· οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν⁹ ὑμῶν, ἣν ὑπὲρ ὑμῶν 2
καυχῶμαι Μακεδόσιν,¹⁰ ὅτι Ἀχαῖα¹¹ παρεσκευάζεται¹² ἀπὸ πέρυσι·¹³
καὶ ὁ ἐξ ὑμῶν ζήλος¹⁴ ἠρέθισεν¹⁵ τοὺς πλείονας. Ἐπεμψα δὲ τοὺς 3
ἀδελφούς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα¹⁶ ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῇ¹⁷ ἐν τῷ
μέρει τούτῳ· ἵνα, καθὼς ἔλεγον, παρεσκευασμένοι¹² ᾖτε· μήπως,¹⁸ 4
ἐὰν ἔλθωσιν σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες¹⁰ καὶ εὕρωσιν ὑμᾶς
ἀπαρασκευάστους,¹⁹ καταισχυνθῶμεν²⁰ ἡμεῖς – ἵνα μὴ λέγωμεν
ὑμεῖς – ἐν τῇ ὑποστάσει²¹ ταύτῃ τῆς καυχήσεως.⁶ Ἀναγκαῖον²² οὖν 5
ἡγησάμην²³ παρακαλέσαι τοὺς ἀδελφούς, ἵνα προέλθωσιν²⁴ εἰς ὑμᾶς,
καὶ προκαταρτίσωσιν²⁵ τὴν προκατηγγελημένην²⁶ εὐλογίαν²⁷ ὑμῶν,
ταύτην ἐτοίμην²⁸ εἶναι, οὕτως ὡς εὐλογίαν²⁷ καὶ μὴ ὡς πλεονεξίαν.²⁹

¹ πεποιθήσις, εὖ, ἡ, confidence, trust. ² Τίτος, οὐ, ὁ, Titus. ³ κοινωνός, οὐ, ὁ, partner, sharer. ⁴ συνεργός, οὐ, ὁ, fellow worker. ⁵ ἐνδείξις, εὖ, ἡ, proof, sign. ⁶ καύχισις, εὖ, ἡ, boasting, act of boasting. ⁷ ἐνδείκνυμι, show forth, show. ⁸ περισσός, excessive, abundant. ⁹ προθυμία, εὖ, ἡ, eagerness, readiness. ¹⁰ Μακεδόνων, ὄνομα, ὁ, Macedonian. ¹¹ Ἀχαῖα, εὖ, ἡ, Achaia. ¹² παρασκευάζω, prepare, make ready. ¹³ πέρυσι, last year. ¹⁴ ζήλος, οὐ, ὁ, zeal, jealousy. ¹⁵ ἐρεθίζω, arouse, provoke. ¹⁶ καύχημα, τὸς, τό, boasting, ground of boasting. ¹⁷ κενόω, empty, make void. ¹⁸ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ¹⁹ ἀπαρασκευάστος, not ready, unprepared. ²⁰ καταισχύνω, put to shame, shame. ²¹ ὑπόστασις, εὖ, ἡ, substance, confidence. ²² ἀναγκαῖος, necessary, essential. ²³ ἡγέομαι, lead, be chief. ²⁴ προέρχομαι, go in front, precede. ²⁵ προκαταρτίζω, arrange beforehand. ²⁶ προκαταγγέλλω, foretell, announce beforehand. ²⁷ εὐλογία, εὖ, ἡ, blessing, adulation. ²⁸ ἐτοιμος, ready, prepared. ²⁹ πλεονεξία, εὖ, ἡ, covetousness, avarice.

Τοῦτο δέ, ὁ σπείρων φειδομένως,¹ φειδομένως¹ καὶ θερίσει:² καὶ ὁ 6
 σπείρων ἐπ' εὐλογίαις,³ ἐπ' εὐλογίαις³ καὶ θερίσει.² Ἐκαστος καθὼς 7
 προαιρεῖται⁴ τῇ καρδίᾳ: μὴ ἐκ λύπης⁵ ἢ ἐξ ἀνάγκης:⁶ ἱλαρὸν⁷ γὰρ
 δότην⁸ ἀγαπᾷ ὁ θεός. Δυνατὸς δὲ ὁ θεὸς πᾶσαν χάριν περισσεῦσαι εἰς 8
 ὑμᾶς, ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε πᾶσαν αὐτάρκειαν⁹ ἔχοντες περισσεύητε
 εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν: καθὼς γέγραπται, Ἐσκόρπισεν,¹⁰ ἔδωκεν τοῖς 9
 πένησιν:¹¹ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν 10
 σπέρμα τῷ σπείροντι, καὶ ἄρτον εἰς βρώσιν¹³ χορηγήσαι,¹⁴ καὶ
 πληθύναι¹⁵ τὸν σπόρον¹⁶ ὑμῶν, καὶ αὐξήσαι¹⁷ τὰ γενήματα¹⁸ τῆς
 δικαιοσύνης ὑμῶν: ἐν παντὶ πλουτιζόμενοι¹⁹ εἰς πᾶσαν ἀπλότητα,²⁰ 11
 ἥτις κατεργάζεται²¹ δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν²² τῷ θεῷ. Ὅτι ἡ διακονία 12
 τῆς λειτουργίας²³ ταύτης οὐ μόνον ἐστὶν προσαναπληροῦσα²⁴ τὰ
 ὑστερήματα²⁵ τῶν ἁγίων, ἀλλὰ καὶ περισσεύουσα διὰ πολλῶν
 εὐχαριστιῶν²² τῷ θεῷ: διὰ τῆς δοκιμῆς²⁶ τῆς διακονίας ταύτης 13
 δοξάζοντες τὸν θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ²⁷ τῆς ὁμολογίας²⁸ ὑμῶν εἰς τὸ
 εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, καὶ ἀπλότητι²⁰ τῆς κοινωνίας²⁹ εἰς αὐτοὺς
 καὶ εἰς πάντας: καὶ αὐτῶν δεήσει³⁰ ὑπὲρ ὑμῶν ἐπιποθούντων³¹ ὑμᾶς 14
 διὰ τὴν ὑπερβάλλουσιν³² χάριν τοῦ θεοῦ ἐφ' ὑμῖν. Χάρις δὲ τῷ θεῷ 15
 ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγῇ³³ αὐτοῦ δωρεᾷ.³⁴

¹ φειδομένως, sparingly. ² θερίζω, reap, gather. ³ εὐλογία, ας, ἡ, blessing, adulation. ⁴ προαιρέω, propose, purpose. ⁵ λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ⁶ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ⁷ ἱλαρός, cheerful, glad. ⁸ δότης, ου, ὁ, giver. ⁹ αὐτάρκεια, ας, ἡ, sufficiency, contentment. ¹⁰ σκορπίζω, scatter, disperse. ¹¹ πένης, ητος, ὁ, poor, needy. ¹² ἐπιχορηγέω, supply, provide. ¹³ βρώσις, εως, ἡ, eating, food. ¹⁴ χορηγέω, provide, supply in abundance. ¹⁵ πληθύνω, multiply, increase. ¹⁶ σπόρος, ου, ὁ, seed (sown), seed for sowing. ¹⁷ αὐξάνω, cause to grow, increase. ¹⁸ γέννημα, τος, τό, offspring, child. ¹⁹ πλουτίζω, enrich, make wealthy. ²⁰ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ²¹ κατεργάζομαι, work out, produce. ²² εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ²³ λειτουργία, ας, ἡ, service, ministry. ²⁴ προσαναπληρώ, supply. ²⁵ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ²⁶ δοκιμή, ης, ἡ, proof, approval. ²⁷ ὑποταγή, ης, ἡ, subjection, obedience. ²⁸ ὁμολογία, ας, ἡ, confession, profession. ²⁹ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ³⁰ δεήσις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ³¹ ἐπιποθέω, long for, strain after. ³² ὑπερβάλλω, go beyond, surpass. ³³ ἀνεκδιήγητος, indescribable. ³⁴ δωρεά, ας, ἡ, gift, free gift.

Αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς πραότητος¹ καὶ **10**
ἐπιεικείας² τοῦ χριστοῦ, ὃς κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινὸς³ ἐν ὑμῖν,
ἀπὼν⁴ δὲ θαρρῶ⁵ εἰς ὑμᾶς· δέομαι⁶ δέ, τὸ μὴ παρὼν⁷ θαρρῆσαι⁵ τῇ **2**
πεποιθήσει⁸ ἣ λογίζομαι τολμῆσαι⁹ ἐπὶ τινὰς τοὺς λογιζομένους ἡμᾶς
ὥς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας. Ἐν σαρκὶ γὰρ περιπατοῦντες, οὐ **3**
κατὰ σάρκα στρατευόμεθα¹⁰ – τὰ γὰρ ὄπλα¹¹ τῆς στρατείας¹² ἡμῶν **4**
οὐ σαρκικά,¹³ ἀλλὰ δυνατὰ τῷ θεῷ πρὸς καθαίρεσιν¹⁴ ὀχυρωμάτων¹⁵
– λογισμοὺς¹⁶ καθαιροῦντες¹⁷ καὶ πᾶν ὕψωμα¹⁸ ἐπαιρόμενον¹⁹ κατὰ **5**
τῆς γνώσεως²⁰ τοῦ θεοῦ, καὶ αἰχμαλωτίζοντες²¹ πᾶν νόημα²² εἰς τὴν
ὑπακοήν²³ τοῦ χριστοῦ, καὶ ἐν ἐτοιμίᾳ²⁴ ἔχοντες ἐκδικῆσαι²⁵ πᾶσαν **6**
παρακοήν,²⁶ ὅταν πληρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπακοή.²³ Τὰ κατὰ πρόσωπον **7**
βλέπετε; Εἴ τις πέποιθεν ἐαυτῷ χριστοῦ εἶναι, τοῦτο λογιζέσθω
πάλιν ἄφ' ἐαυτοῦ, ὅτι καθὼς αὐτὸς χριστοῦ, οὕτως καὶ ἡμεῖς χριστοῦ.
Ἐάν τε γὰρ καὶ περισσότερόν²⁷ τι καυχήσωμαι περὶ τῆς ἐξουσίας **8**
ἡμῶν – ἥς ἔδωκεν ὁ κύριος ἡμῖν εἰς οἰκοδομήν,²⁸ καὶ οὐκ εἰς
καθαίρεσιν¹⁴ ὑμῶν – οὐκ αἰσχυνθήσομαι:²⁹ ἵνα μὴ δόξω ὡς ἂν **9**
ἐκφοβεῖν³⁰ ὑμᾶς διὰ τῶν ἐπιστολῶν.³¹ Ὅτι, Αἱ μὲν ἐπιστολαί,³¹ **10**
φησὶν, βαρεῖαι³² καὶ ἰσχυραί:³³ ἡ δὲ παρουσία³⁴ τοῦ σώματος ἀσθενής,
καὶ ὁ λόγος ἐξουθενημένος.³⁶ Τοῦτο λογιζέσθω ὁ τοιοῦτος, ὅτι οἶοί³⁷ **11**

¹πραΰτης, mildness, gentleness. ²ἐπιεικεία, ας, ἡ, kindness, gentleness. ³ταπεινός, humble, downcast. ⁴ἀπειμι, go away, depart. ⁵θαρρέω, of good courage, have confidence. ⁶δέομαι, ask, request. ⁷παρεῖμι, be present, have arrived. ⁸πεποιθήσις, εως, ἡ, confidence, trust. ⁹τολμάω, dare, endure. ¹⁰στρατεύομαι, make war, hence to serve as a soldier. ¹¹ὄπλον, ου, τό, tool, implement. ¹²στρατεία, ας, ἡ, campaign, warfare. ¹³σαρκικός, fleshly, carnal. ¹⁴καθαίρεσις, εως, ἡ, tearing down, destruction. ¹⁵ὀχύρωμα, τος, τό, fortress, strong defense. ¹⁶λογισμός, οὔ, ὁ, reasoning, reflection. ¹⁷καθαίρω, take down, pull down. ¹⁸ὑψωμα, τος, τό, height, lofty thing. ¹⁹ἐπαίρω, lift up, raise. ²⁰γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ²¹αἰχμαλωτίζω, take or lead captive, take captive. ²²νόημα, τος, τό, thought, mind. ²³ὑπακοή, ἡς, ἡ, obedience. ²⁴ἔτοιμος, ready, prepared. ²⁵ἐκδικέω, vindicate, avenge. ²⁶παρακοή, ἡς, ἡ, disobedience. ²⁷περισσός, excessive, abundant. ²⁸οἰκοδομή, ἡς, ἡ, building, edification. ²⁹αἰσχύνομαι, dishonor, put to shame. ³⁰ἐκφοβέω, frighten, terrify. ³¹ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ³²βαρὺς, heavy, burdensome. ³³ἰσχυρός, strong, mighty. ³⁴παρασία, ας, ἡ, presence, coming. ³⁵ἀσθενής, weak, infirm. ³⁶ἐξουθενέω, despise, ignore. ³⁷οἶος, such as, of what kind.

ἔσμεν τῷ λόγῳ δι' ἐπιστολῶν¹ ἀπόντες,² τοιοῦτοι καὶ παρόντες³ τῷ
 ἔργῳ. Οὐ γὰρ τολμῶμεν⁴ ἐγκρίναι⁵ ἢ συγκρίναι⁶ ἑαυτοὺς τισιν τῶν 12
 ἑαυτοὺς συνιστανόντων·⁷ ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς ἑαυτοὺς μετροῦντες,⁸
 καὶ συγκρίνοντες⁶ ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς, οὐ συνιοῦσιν.⁹ Ἡμεῖς δὲ οὐχὶ εἰς 13
 τὰ ἄμετρα¹⁰ καυχησόμεθα, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον¹¹ τοῦ κανόνος¹² οὗ
 ἐμέρισεν¹³ ἡμῖν ὁ θεός, μέτρου,¹¹ ἐφικέσθαι¹⁴ ἄχρι καὶ ὑμῶν. Οὐ γὰρ 14
 ὥς μὴ ἐφικνούμενοι¹⁴ εἰς ὑμᾶς ὑπερεκτείνομεν¹⁵ ἑαυτούς· ἄχρι γὰρ
 καὶ ὑμῶν ἐφθάσαμεν¹⁶ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ χριστοῦ· οὐκ εἰς τὰ 15
 ἄμετρα¹⁰ καυχώμενοι, ἐν ἀλλοτρίοις¹⁷ κόποις,¹⁸ ἐλπίδα δὲ ἔχοντες,
 αὐξανομένης¹⁹ τῆς πίστεως ὑμῶν, ἐν ὑμῖν μεγαλυνθῆναι²⁰ κατὰ τὸν
 κανόνα¹² ἡμῶν εἰς περισσεῖαν,²¹ εἰς τὰ ὑπερέκεινα²² ὑμῶν 16
 εὐαγγελίσασθαι, οὐκ ἐν ἀλλοτρίῳ¹⁷ κανόνι¹² εἰς τὰ ἔτοιμα²³
 καυχῆσασθαι. Ὁ δὲ καυχώμενος, ἐν κυρίῳ καυχάσθω. Οὐ γὰρ ὁ 17
 ἑαυτὸν συνιστῶν,⁷ ἐκεῖνός ἐστιν δόκιμος,²⁴ ἀλλ' ὃν ὁ κύριος
 συνίστησιν.⁷

Ὅφελον²⁵ ἀνείχεσθαι²⁶ μου μικρὸν τῇ ἀφροσύνῃ·²⁷ ἀλλὰ καὶ ἀνέχεσθαι²⁶ 11
 μου. Ζηλῶ²⁸ γὰρ ὑμᾶς θεοῦ ζήλῳ·²⁹ ἡρμοσάμην³⁰ γὰρ ὑμᾶς ἐνὶ ἀνδρὶ 2
 παρθένον³¹ ἀγνὴν³² παραστήσαι τῷ χριστῷ. Φοβοῦμαι δὲ μήπως³³ ὥς 3
 ὁ ὄφις³⁴ Εὐὰν³⁵ ἐξηπάτησεν³⁶ ἐν τῇ πανουργίᾳ³⁷ αὐτοῦ, οὕτως φθαρῇ³⁸

¹ ἐπιστολή, ἥς, ἡ, letter, dispatch. ² ἀπειμι, go away, depart. ³ ἄρειμι, be present, have arrived. ⁴ τολμᾶω, dare, endure. ⁵ ἐγκρίνω, class, classify. ⁶ συγκρίνω, combine, compare. ⁷ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ⁸ μετρέω, measure, estimate. ⁹ συνίημι, understand, consider. ¹⁰ ἄμετρος, immeasurable, not measurable. ¹¹ μέτρον, ου, τό, measure, measuring rod. ¹² κανὼν, ὄνος, ὁ, rule, standard. ¹³ μερίζω, divide, part. ¹⁴ ἐφικνέομαι, reach, come to. ¹⁵ ὑπερεκτείνω, stretch out beyond, overextend. ¹⁶ φθάνω, come before another, anticipate. ¹⁷ ἀλλότριος, strange, foreign. ¹⁸ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ¹⁹ αὐξάνω, cause to grow, increase. ²⁰ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ²¹ περισσεῖα, ας, ἡ, superfluity, surplus. ²² ὑπερέκεινα, beyond. ²³ ἔτοιμος, ready, prepared. ²⁴ δόκιμος, tested, approved. ²⁵ ὄφελον, would that (used to express a fruitless wish) ²⁶ ἀνέχομαι, endure, bear with. ²⁷ ἀφροσύνη, ης, ἡ, foolishness, want of sense. ²⁸ ζηλώω, be zealous, am jealous. ²⁹ ζήλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ³⁰ ἀρμόζω, fit, join. ³¹ παρθένος, ου, ἡ, virgin. ³² ἀγνός, pure, holy. ³³ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ³⁴ ὄφις, εως, ὁ, snake, serpent. ³⁵ Εὐὰ, ας, ἡ, Eve. ³⁶ ἐξαπατάω, seduce wholly, deceive. ³⁷ πανουργία, ας, ἡ, cleverness, craftiness. Trickery. ³⁸ φθείρω, destroy, corrupt.

τὰ νοήματα¹ ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἀπλότητος² τῆς εἰς τὸν χριστόν. Εἰ μὲν 4
 γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον Ἰησοῦν κηρύσσει ὃν οὐκ ἐκηρύξαμεν, ἢ
 πνεῦμα ἕτερον λαμβάνετε ὃ οὐκ ἐλάβετε, ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον ὃ οὐκ
 ἐδέξασθε, καλῶς ἠνείχεσθε.³ Λογίζομαι γὰρ μηδὲν ὑστερηκέναι⁴ τῶν 5
 ὑπὲρ λίαν⁵ ἀποστολῶν. Εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης⁶ τῷ λόγῳ, ἀλλ' οὐ τῇ 6
 γνώσει:⁷ ἀλλ' ἐν παντὶ φανερωθέντες ἐν πᾶσιν εἰς ὑμᾶς. Ἡ ἀμαρτίαν 7
 ἐποίησα ἐμαυτὸν ταπεινῶν⁸ ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῆτε,⁹ ὅτι δωρεὰν¹⁰ τὸ τοῦ
 θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμην ὑμῖν; Ἀλλὰς ἐκκλησίας ἐσύλησα,¹¹ 8
 λαβὼν ὀψώνιον¹² πρὸς τὴν ὑμῶν διακονίαν: καὶ παρῶν¹³ πρὸς ὑμᾶς 9
 καὶ ὑστερηθεὶς,¹⁴ οὐ κατενάρκησα¹⁴ οὐδενός: τὸ γὰρ ὑστέρημά¹⁵ μου
 προσανεπλήρῳσαν¹⁶ οἱ ἀδελφοί, ἐλθόντες ἀπὸ Μακεδονίας:¹⁷ καὶ ἐν
 παντὶ ἀβαρῆ¹⁸ ὑμῖν ἐμαυτὸν ἐτήρησα καὶ τηρήσω. Ἔστιν ἀλήθεια 10
 χριστοῦ ἐν ἐμοί, ὅτι ἡ καύχησις¹⁹ αὕτη οὐ φραγῆσεται²⁰ εἰς ἐμὲ ἐν τοῖς
 κλίμασιν²¹ τῆς Ἀχαΐας.²² Διὰ τί; Ὅτι οὐκ ἀγαπῶ ὑμᾶς; Ὁ θεὸς οἶδεν. 11
 Ὁ δὲ ποιῶ, καὶ ποιήσω, ἵνα ἐκκόψω²³ τὴν ἀφορμὴν²⁴ τῶν θελώντων 12
 ἀφορμὴν,²⁴ ἵνα ἐν ᾧ καυχῶνται, εὐρεθῶσιν καθὼς καὶ ἡμεῖς. Οἱ γὰρ 13
 τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι,²⁵ ἐργάται²⁶ δόλιοι,²⁷ μετασχηματιζόμενοι²⁸
 εἰς ἀποστόλους χριστοῦ. Καὶ οὐ θαυμαστόν:²⁹ αὐτὸς γὰρ ὁ Σατανᾶς 14
 μετασχηματίζεται²⁸ εἰς ἄγγελον φωτός. Οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ οἱ 15

¹ νόημα, τος, τό, thought, mind. ² ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ³ ἀνέχομαι, endure, bear with. ⁴ ὑστερέω, lack, need. ⁵ λίαν, greatly, very. ⁶ ἰδιώτης, ου, ὁ, unskilled or ungifted person, amateur. ⁷ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ⁸ ταπεινῶ, humble, humiliate. ⁹ ὑψώ, lift up, exalt. ¹⁰ δωρεάν, without cost, without cause. ¹¹ συλάω, rob, plunder. ¹² ὀψώνιον, ου, τό, compensation, wages. ¹³ πάρεμι, be present, have arrived. ¹⁴ κατανάρκάω, burden, encumber. ¹⁵ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ¹⁶ προσανεπλήρῳ, supply. ¹⁷ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹⁸ ἀβαρής, not burdensome. ¹⁹ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ²⁰ φράσσω, stop, shut. ²¹ κλίμα, τος, τό, region, territory. ²² Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ²³ ἐκκόπτω, cut out, cut off. ²⁴ ἀφορμή, ῆς, ἡ, occasion, opportunity. ²⁵ ψευδαπόστολος, ου, ὁ, false apostle. ²⁶ ἐργάτης, ου, ὁ, workman, laborer. ²⁷ δόλιος, deceitful, treacherous. ²⁸ μετασχηματίζω, transform, disguise. ²⁹ θαυμαστός, wonderful, marvelous.

διάκονοι αὐτοῦ μετασχηματίζονται¹ ὡς διάκονοι δικαιοσύνης, ὧν τὸ τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.

Πάλιν λέγω, μή τις με δόξη ἄφρονα² εἶναι: εἰ δὲ μήγε,³ καὶ ὡς ἄφρονα² 16
δέξασθέ με, ἵνα καγὼ μικρόν τι καυχῆσωμαι. Ὁ λαλῶ, οὐ λαλῶ 17
κατὰ κύριον, ἀλλ' ὡς ἐν ἀφροσύνῃ,⁵ ἐν ταύτῃ τῇ ὑποστάσει⁶ τῆς
καυχήσεως.⁷ Ἐπεὶ⁸ πολλοὶ καυχῶνται κατὰ τὴν σάρκα, καγὼ 18
καυχῆσομαι. Ἡδέως⁹ γὰρ ἀνέχεσθε¹⁰ τῶν ἀφρόνων,² φρόνιμοι¹¹ ὄντες. 19
Ἀνέχεσθε¹⁰ γάρ, εἴ τις ὑμᾶς καταδουλοῖ,¹² εἴ τις κατεσθίει,¹³ εἴ τις 20
λαμβάνει, εἴ τις ἐπαίρεται,¹⁴ εἴ τις ὑμᾶς εἰς πρόσωπον δέρει.¹⁵ Κατὰ 21
ἀτιμίαν¹⁶ λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς ἡσθενήσαμεν: ἐν ᾧ δ' ἂν τις τολμᾷ¹⁷ – ἐν
ἀφροσύνῃ⁵ λέγω – τολμῶ¹⁷ καγώ. Ἑβραῖοι¹⁸ εἰσιν; Καγώ. 22
Ἰσραηλῖται¹⁹ εἰσιν; Καγώ. Σπέρμα Ἀβραάμ εἰσιν; Καγώ. Διάκονοι 23
χριστοῦ εἰσιν; – παραφρονῶν²⁰ λαλῶ – Ὑπὲρ ἐγώ. Ἐν κόποις²¹
περισσοτέρως,²² ἐν πληγαῖς²³ ὑπερβαλλόντως,²⁴ ἐν φυλακαῖς
περισσοτέρως,²² ἐν θανάτοις πολλάκις,²⁵ ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις²⁶ 24
τεσσαράκοντα²⁷ παρὰ μίαν ἔλαβον. Τρίς²⁸ ἐραβδίσθην,²⁹ ἅπαξ³⁰ 25
ἐλιθάσθην,³¹ τρίς²⁸ ἐναυάγησα,³² νυχθήμερον³³ ἐν τῷ βυθῷ³⁴ πεποίηκα:
ὁδοιπορίαις³⁵ πολλάκις,²⁵ κινδύνους³⁶ ποταμῶν,³⁷ κινδύνους³⁶ ληστῶν,³⁸ 26

¹ μετασχηματίζω, transform, disguise. ² ἄφρων, foolish, senseless. ³ μήγε, otherwise (used in the phrase εἰ δὲ μήγε). ⁴ καὶ, and if, even if. ⁵ ἀφροσύνη, ης, ἡ, foolishness, want of sense. ⁶ ὑπόστασις, εως, ἡ, substance, confidence. ⁷ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ⁸ ἐπεὶ, when, since. ⁹ ἡδέως, sweetly, gladly. ¹⁰ ἀνέχομαι, endure, bear with. ¹¹ φρόνιμος, prudent, wise. ¹² καταδουλόω, enslave. ¹³ κατεσθίω, eat up, devour. ¹⁴ ἐπαίρω, lift up, raise. ¹⁵ δέρω, beat, flay. ¹⁶ ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace. ¹⁷ τολμᾶω, dare, endure. ¹⁸ Ἑβραῖος, ου, ὁ, Hebrew. ¹⁹ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ²⁰ παραφρονέω, be beside oneself, be insane. ²¹ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ²² περισσῶς, abundantly, exceedingly. ²³ πληγή, ἡς, ἡ, blow, wound. ²⁴ ὑπερβαλλόντως, above measure, much more. ²⁵ πολλάκις, often, many times. ²⁶ πεντάκις, five times. ²⁷ τεσσαράκοντα, forty, 40. ²⁸ τρίς, thrice, three times. ²⁹ ῥαβδίζω, beat with a rod, beat with rods. ³⁰ ἅπαξ, once, once for all. ³¹ λιθάζω, throw stones, stone. ³² ναυαγέω, suffer shipwreck, am shipwrecked. ³³ νυχθήμερον, ου, τό, day and a night, twenty-four hours. ³⁴ βυθός, ου, ὁ, sea, deep water. ³⁵ ὁδοιπορία, ας, ἡ, walking, journey. ³⁶ κίνδυνος, ου, ὁ, danger, peril. ³⁷ ποταμός, ου, ὁ, river, stream. ³⁸ ληστής, ου, ὁ, robber, brigand.

κινδύνους¹ ἐκ γένους,² κινδύνους¹ ἐξ ἐθνῶν, κινδύνους¹ ἐν πόλει,
κινδύνους¹ ἐν ἐρημίᾳ,³ κινδύνους¹ ἐν θαλάσῃ, κινδύνους¹ ἐν
ψευδαδέλφοις:⁴ ἐν κόπῳ⁵ καὶ μόχθῳ,⁶ ἐν ἀγρυπνίαις⁷ πολλάκις,⁸ ἐν 27
λιμῷ⁹ καὶ δίψει,¹⁰ ἐν νηστείαις¹¹ πολλάκις,⁸ ἐν ψυχῇ¹² καὶ γυμνότητι.¹³
Χωρὶς τῶν παρεκτός,¹⁴ ἢ ἐπισύστασις¹⁵ μου ἢ καθ' ἡμέραν, ἢ 28
μέριμνα¹⁶ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. Τίς ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ ἀσθενῶ; Τίς 29
σκανδαλίζεται, καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι;¹⁷ Εἰ καυχᾶσθαι δεῖ, τὰ τῆς 30
ἀσθενείας¹⁸ μου καυχήσομαι. Ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ 31
χριστοῦ οἶδεν, ὁ ὢν εὐλογητὸς¹⁹ εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι οὐ ψεύδομαι.²⁰ 32
Ἐν Δαμασκῷ²¹ ὁ ἐθνάρχης²² Ἀρέτα²³ τοῦ βασιλέως ἐφρούρει²⁴ τὴν
Δαμασκηνῶν²⁵ πόλιν, πιάσαι²⁶ με θέλων: καὶ διὰ θυρίδος²⁷ ἐν 33
σαργάνῃ²⁸ ἐχαλάσθην²⁹ διὰ τοῦ τείχους³⁰ καὶ ἐξέφυγον³¹ τὰς χεῖρας
αὐτοῦ.

Καυχᾶσθαι δὲ³² οὐ συμφέρει³³ μοι: ἐλεύσομαι γὰρ εἰς ὀπτασίας³⁴ καὶ 12
ἀποκαλύψεις³⁵ κυρίου. Οἶδα ἄνθρωπον ἐν χριστῷ πρὸ ἐτῶν 2
δεκατεσσάρων³⁶ – εἴτε ἐν σώματι οὐκ οἶδα: εἴτε ἐκτός³⁷ τοῦ σώματος
οὐκ οἶδα: ὁ θεὸς οἶδεν – ἀρπαγέντα³⁸ τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου
οὐρανοῦ. Καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον – εἴτε ἐν σώματι, εἴτε 3

¹ κίνδυνος, ου, ὁ, danger, peril. ² γένος, ους, τό, race, kind. ³ ἐρημία, ας, ἡ, wilderness, desert. ⁴ ψευδάδελφος, ου, ὁ, false brother. ⁵ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ⁶ μόχθος, ου, ὁ, toil, hardship. ⁷ ἀγρυπνία, ας, ἡ, sleeplessness, watching. ⁸ πολλάκις, often, many times. ⁹ λιμός, οὔ, ὁ, hunger, famine. ¹⁰ δίψος, ους, τό, thirst. ¹¹ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ¹² ψυχος, ους, τό, cold. ¹³ γυμνότης, ητος, ἡ, nakedness, exposure. ¹⁴ παρεκτός, except for, apart from. ¹⁵ ἐπισύστασις, εως, ἡ, gathering, concourse. ¹⁶ μέριμνα, ης, ἡ, care, anxiety. ¹⁷ πυρόω, burn, am purified by fire. ¹⁸ ἀσθενεία, ας, ἡ, weakness, sickness. ¹⁹ εὐλογητός, well spoken of, blessed. ²⁰ ψεύδομαι, lie. ²¹ Δαμασκός, οὔ, ὁ, Damascus. ²² ἐθνάρχης, ου, ὁ, ethnarch (provincial governor). ²³ Ἀρέτας, α, ὁ, Aretas. ²⁴ φρουρέω, guard, protect. ²⁵ Δαμασκηνός, from Damascus, inhabitant of Damascus. ²⁶ πιάζω, take, lay hold of. ²⁷ θυρίς, ἰδος, ἡ, window, windowsill. ²⁸ σαργάνη, ης, ἡ, basket. ²⁹ χαλάω, slacken, let down. ³⁰ τεῖχος, ους, τό, wall. ³¹ ἐκφεύγω, flee away, flee out. ³² δὲ, also, indeed. ³³ συμφέρω, bring together, it is profitable. ³⁴ ὀπτασία, ας, ἡ, vision, supernatural appearance. ³⁵ ἀποκαλύψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ³⁶ δεκατέσσαρες, fourteen, 14. ³⁷ ἐκτός, aside from, besides. ³⁸ ἀρπάζω, seize, snatch.

ἐκτὸς¹ τοῦ σώματος, οὐκ οἶδα· ὁ θεὸς οἶδεν – ὅτι ἡρπάγη² εἰς τὸν 4
 παράδεισον,³ καὶ ἤκουσεν ἄρρητα⁴ ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ
 λαλῆσαι. Ὑπὲρ τοῦ τοιούτου καυχῆσομαι· ὑπὲρ δὲ ἐμαυτοῦ οὐ 5
 καυχῆσομαι, εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις⁵ μου· ἐὰν γὰρ θελήσω 6
 καυχῆσασθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων·⁶ ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ· φείδομαι⁷ δέ,
 μή τις εἰς ἐμὲ λογίσσεται ὑπὲρ ὃ βλέπει με, ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ. Καὶ 7
 τῇ ὑπερβολῇ⁸ τῶν ἀποκαλύψεων⁹ ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι,¹⁰ ἐδόθη μοι
 σκόλοψ¹¹ τῇ σαρκί, ἄγγελος Σατάν, ἵνα με κολαφίζῃ,¹² ἵνα μὴ
 ὑπεραίρωμαι.¹⁰ Ὑπὲρ τούτου τρίς¹³ τὸν κύριον παρεκάλεσα ἵνα 8
 ἀποστῇ¹⁴ ἀπ' ἐμοῦ. Καὶ εἴρηκέν μοι, Ἀρκεῖ¹⁵ σοι ἡ χάρις μου· ἡ γὰρ 9
 δύναμίς μου ἐν ἀσθενείᾳ⁵ τελειοῦται.¹⁶ Ὡδιστα¹⁷ οὖν μᾶλλον
 καυχῆσομαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις⁵ μου, ἵνα ἐπισκηνώσῃ¹⁸ ἐπ' ἐμὲ ἡ
 δύναμις τοῦ χριστοῦ. Διὸ εὐδοκῶ¹⁹ ἐν ἀσθενείαις,⁵ ἐν ὕβρεσιν,²⁰ ἐν 10
 ἀνάγκαις,²¹ ἐν διωγμοῖς,²² ἐν στενοχωρίαις,²³ ὑπὲρ χριστοῦ· ὅταν γὰρ
 ἀσθενῶ, τότε δυνατός εἰμι.

Γέγονα ἄφρων⁶ καυχώμενος· ὑμεῖς με ἠναγκάσατε·²⁴ ἐγὼ γὰρ ὤφειλον 11
 ὑφ' ὑμῶν συνίστασθαι·²⁵ οὐδὲν γὰρ ὑστέρησα²⁶ τῶν ὑπὲρ λίαν²⁷
 ἀποστόλων, εἰ καὶ οὐδὲν εἰμι. Τὰ μὲν σημεῖα τοῦ ἀποστόλου 12
 κατειργάσθη²⁸ ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ, ἐν σημείοις καὶ τέρασιν²⁹

¹ ἐκτός, aside from, besides. ² ἁρπάζω, seize, snatch. ³ παράδεισος, ου, ὁ, paradise, Paradise. ⁴ ἄρρητος, inexpressible, unspeakable. ⁵ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ⁶ ἄφρων, foolish, senseless. ⁷ φείδομαι, spare, abstain. ⁸ ὑπερβολή, ἡς, ἡ, excess, superiority. ⁹ ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ¹⁰ ὑπεραίρω, raise beyond, uplift. ¹¹ σκόλοψ, οπος, ὁ, thorn, splinter. ¹² κολαφίζω, strike with the fist, treat roughly. ¹³ τρίς, thrice, three times. ¹⁴ ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹⁵ ἀρκέω, assist, suffice. ¹⁶ τελειόω, fill, fulfill. ¹⁷ ὦδιστα, most gladly, pleasantly. ¹⁸ ἐπισκηνόω, dwell, set up a tent upon. ¹⁹ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ²⁰ ὕβρις, εως, ἡ, damage, insult. ²¹ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ²² διωγμός, οὔ, ὁ, persecution. ²³ στενοχωρία, ας, ἡ, difficulty, distress. ²⁴ ἀναγκάζω, force, compel. ²⁵ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ²⁶ ὑστέρω, lack, need. ²⁷ λίαν, greatly, very. ²⁸ κατεργάζομαι, work out, produce. ²⁹ τέρας, ατος, τό, wonder, portent.

καὶ δυνάμεσιν. Τί γάρ ἐστιν ὃ ἡττήθητε¹ ὑπὲρ τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας, 13
εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατενάρκησα² ὑμῶν; Χαρίσασθέ³ μοι τὴν
ἀδικίαν⁴ ταύτην.

Ἰδοὺ, τρίτον ἐτοίμως⁵ ἔχω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐ καταναρκήσω² 14
ὑμῶν: οὐ γὰρ ζητῶ τὰ ὑμῶν, ἀλλὰ ὑμᾶς: οὐ γὰρ ὀφείλει τὰ τέκνα
τοῖς γονεῦσιν⁶ θησαυρίζειν,⁷ ἀλλ' οἱ γονεῖς⁶ τοῖς τέκνοις. Ἐγὼ δὲ 15
ἡδιστα⁸ δαπανήσω⁹ καὶ ἐκδαπανηθήσομαι¹⁰ ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν,
εἰ καὶ περισσοτέρως¹¹ ὑμᾶς ἀγαπῶν, ἥττον¹² ἀγαπῶμαι. Ἔστω δέ, 16
ἐγὼ οὐ κατεβάρησα¹³ ὑμᾶς: ἀλλ' ὑπάρχων πανοῦργος,¹⁴ δόλω¹⁵ ὑμᾶς
ἔλαβον. Μή τινα ὦν ἀπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς, δι' αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα 17
ὑμᾶς; Παρεκάλεσα Τίτον,¹⁷ καὶ συναπέστειλα¹⁸ τὸν ἀδελφόν: μή τι¹⁹ 18
ἐπλεονέκτησεν¹⁶ ὑμᾶς Τίτος;¹⁷ Οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι
περιεπατήσαμεν; Οὐ τοῖς αὐτοῖς ἔχνεσιν;²⁰

Πάλιν δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα;²¹ Κατενώπιον²² τοῦ θεοῦ ἐν 19
χριστῷ λαλοῦμεν: τὰ δὲ πάντα, ἀγαπητοί, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς.
Φοβοῦμαι γάρ, μήπως²⁴ ἐλθὼν οὐχ οἷους²⁵ θέλω εὗρω ὑμᾶς, καὶ γὰρ 20
εὐρεθῶ ὑμῖν οἷον²⁵ οὐ θέλετε: μήπως²⁴ ἔρεις,²⁶ ζήλοι,²⁷ θυμοί,²⁸ ἐριθεῖαι,
καταλαλιάι,³⁰ ψιθυρισμοί,³¹ φυσιώσεις,³² ἀκαταστασίαι:³³ μὴ πάλιν 21

¹ ἡττάομαι, be overcome or defeated, am defeated. ² καταναρκάω, burden, encumber. ³ χαρίζομαι, give freely, forgive. ⁴ ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness. ⁵ ἐτοίμως, readily. ⁶ γονεῖς, ἑως, ὁ, parent. ⁷ θησαυρίζω, lay up, store up. ⁸ ἡδιστα, most gladly, pleasantly. ⁹ δαπανᾶω, spend, spend freely. ¹⁰ ἐκδαπανᾶω, spend completely. ¹¹ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ¹² ἥττων, lesser, inferior. ¹³ καταβαρέω, burden, weigh down. ¹⁴ πανοῦργος, clever, crafty. ¹⁵ δόλος, ου, ὁ, guile, deceit. ¹⁶ πλεονεκτέω, take advantage, take advantage of. ¹⁷ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ¹⁸ συναποστέλλω, send with, send together with. ¹⁹ μή τι, interrogative particle expecting a negative answer. ²⁰ ἔχνος, ους, τό, track, footprint. ²¹ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ²² κατενώπιον, before, in the presence of (gen). ²³ οἰκοδομή, ἡς, ἡ, building, edification. ²⁴ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ²⁵ οἷος, such as, of what kind. ²⁶ ἔρις, ιδος, ἡ, strife, contention. ²⁷ ζήλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ²⁸ θυμός, ου, ὁ, wrath, outburst of passion. ²⁹ ἐριθεία, ας, ἡ, rivalry, ambition. ³⁰ καταλαλιά, ας, ἡ, evil speech, slander. ³¹ ψιθυρισμός, οὔ, ὁ, gossiping, secret slandering. ³² φυσίωσις, εως, ἡ, puffing up, arrogance. ³³ ἀκαταστασία, ας, ἡ, disturbance, disorder.

ἐλθόντα με ταπεινώσει¹ ὁ θεός μου πρὸς ὑμᾶς, καὶ πενθήσω²
πολλοὺς τῶν προημαρτηκότων,³ καὶ μὴ μετανοησάντων ἐπὶ τῇ
ἀκαθαρσίᾳ⁴ καὶ πορνείᾳ⁵ καὶ ἀσελγείᾳ⁶ ἧ ἔπραξαν.

Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. Ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καὶ **13**

τριῶν σταθήσεται πᾶν ῥήμα. Προείρηκα⁷ καὶ προλέγω,⁷ ὥς παρὼν⁸ **2**
τὸ δεύτερον, καὶ ἀπὼν⁹ νῦν γράφω τοῖς προημαρτηκόσιν³ καὶ τοῖς
λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν, οὐ φείσομαι:¹⁰ ἐπεὶ¹¹ **3**
δοκιμὴν¹² ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος χριστοῦ, ὃς εἰς ὑμᾶς οὐκ
ἀσθενεῖ, ἀλλὰ δυνατεῖ¹³ ἐν ὑμῖν: καὶ γὰρ εἰ ἐσταυρώθη ἐξ ἀσθενείας,¹⁴ **4**
ἀλλὰ ζῇ ἐκ δυνάμεως θεοῦ. Καὶ γὰρ ἡμεῖς ἀσθενοῦμεν ἐν αὐτῷ,
ἀλλὰ ζησόμεθα σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως θεοῦ εἰς ὑμᾶς. Ἐαυτοὺς **5**
πειράζετε εἰ ἐστὲ ἐν τῇ πίστει, ἑαυτοὺς δοκιμάζετε.¹⁵ Ἡ οὐκ
ἐπιγινώσκετε ἑαυτούς, ὅτι Ἰησοῦς χριστὸς ἐν ὑμῖν ἐστίν; Εἰ μήτι¹⁶
ἀδόκιμοί¹⁷ ἐστε. Ἐλπίζω δὲ ὅτι γνώσεσθε ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμὲν **6**
ἀδόκιμοι.¹⁷ Εὐχομαι¹⁸ δὲ πρὸς τὸν θεόν, μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς κακὸν **7**
μηδέν, οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι¹⁹ φανώμεν, ἀλλ' ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν
ποιῇτε, ἡμεῖς δὲ ὥς ἀδόκιμοι¹⁷ ᾤμεν. Οὐ γὰρ δυνάμεθα τι κατὰ τῆς **8**
ἀληθείας, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. Χαίρομεν γὰρ ὅταν ἡμεῖς **9**
ἀσθενῶμεν, ὑμεῖς δὲ δυνατοὶ ᾗτε: τοῦτο δὲ καὶ εὐχόμεθα,¹⁸ τὴν ὑμῶν

¹ ταπεινώω, humble, humiliate. ² πενθέω, mourn, lament. ³ προημαρτάνω, sin beforehand, sin previously. ⁴ ἀκαθαρσία, ας, ἡ, uncleanness, impurity. ⁵ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ⁶ ἀσελγεία, ας, ἡ, licentiousness, debauchery. ⁷ προλέγω, say beforehand, forewarn. ⁸ παρίμι, be present, have arrived. ⁹ ἀπειμι, go away, depart. ¹⁰ φείδομαι, spare, abstain. ¹¹ ἐπεὶ, when, since. ¹² δοκιμή, ἡς, ἡ, proof, approval. ¹³ δυνατέω, be able, be powerful. ¹⁴ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ¹⁵ δοκιμάζω, prove, approve. ¹⁶ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ¹⁷ ἀδόκιμος, not passing the test, rejected. ¹⁸ εὐχομαι, pray, wish. ¹⁹ δόκιμος, tested, approved.

κατάρτισιν.¹ Διὰ τοῦτο ταῦτα ἀπὼν² γράφω, ἵνα παρὼν³ μὴ 10
 ἀποτόμως⁴ χρήσωμαι,⁵ κατὰ τὴν ἐξουσίαν ἣν ἔδωκέν μοι ὁ κύριος εἰς
 οἰκοδομήν,⁶ καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν.⁷

Λοιπὸν, ἀδελφοί, χαίρετε· καταρτίζεσθε,⁸ παρακαλεῖσθε, τὸ αὐτὸ 11
 φρονεῖτε,⁹ εἰρηνεύετε:¹⁰ καὶ ὁ θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ’
 ὑμῶν. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν ἀγίῳ φιλήματι.¹¹ 12

Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες. 13

Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ, καὶ ἡ 14
 κοινωνία¹² τοῦ ἁγίου πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

¹ κατάρτισις, εως, ἡ, being made complete, perfecting. ² ἀπειμι, go away, depart. ³ πάρειμι, be present, have arrived. ⁴ ἀποτόμως, severely, rigorously. ⁵ χρήσασθαι, use, make use of. ⁶ οἰκοδομή, ἡς, ἡ, building, edification. ⁷ καθαίρεισις, εως, ἡ, tearing down, destruction. ⁸ καταρτίζω, mend, fit. ⁹ φρονέω, think, judge. ¹⁰ εἰρηνεύω, bring to peace, be at peace. ¹¹ φιλημα, τος, τό, kiss. ¹² κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution.